

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az ellentétek.

Budapest, október 3.

(v.) Tiszteletreméltó agrárius ellenfeleink egyike ma fontos beismerést tesz a velünk folytatott vita hevében: meggyónja, hogy igazunk volt, mikor a minap azt állítottuk, hogy a nagybirtok az egyetlen elem, melynél az utolsó években vagyongyarapodást, birtokszerezést lehetett konstatálni. A sorok közt azt kérdezi ellenfelünk, mi kifogásunk az ellen, hogy szerezni mer a nagybirtok? Isten látja lelkünket, semmi kifogásunk ellene, hogy a tizezerholdas elem mer, sőt azt sem bánjuk, hogy tud szerezni. De agrár részről az mondatott, hogy a gazda nyomorog, holott a mozgó tőke nem tud hová lenni a nagy jóléttől. Hát ezzel szemben mutattunk mi rá két igen fontos köztudomású faktumra. Hogy a mozgó nagytőke spekulációinak oszlopos emberei ország-világ szemeláttára rendre buktak el a mostoha viszonyok nyomása alatt, ez volt az egyik tapasztalati tény. S a másik pedig az volt, hogy mialatt a középbirtok sorvad s a kisbirtok züllik, azalatt a latifundiumok tulajdonosai felhalmozzák tőkésített jövedelmi fölöslegeiket és szorgalmasan vásárolgatnak új birtokokat. Amit mi állítottunk, az agrár sajtó beismerése azt most hitelesen kiderítette. Mi meg lehetünk elégedve vitánk ezzel az eredménnyel. Meg is mondjuk mindjárt, miért.

Ebben az országban öt-hat esztendő óta általános gazdasági válság ül az egész nemzeten. Pang a kereskedelem, keservesen tengődik az amugy is embrionális állapotban lévő ipar, pusztul a középbirtok s a kivándorlási láz emészti a parasztságot. A köznyomornak ebben a sivatagában egyetlen oázis a nagybirtok. Ennek az általános depraváció közepette is jól megy a sora. A válság épp oly kevésbé tud hozzáférközni a nagybirtokhoz,

mint a nagy bankokhoz. Azért mondjuk mi váltig, hogy a nagytőke mindig boldogul a nálánál kisebb gazdasági egzisztenciák rovására, s hogy e tekintetben semmi különbség sincs az ingó és az ingatlan nagytőke közt: egyformán ügyes, egyformán rideg és egyformán hatalmas mind a kettő. A tény tehát az, hogy a latifundiumok szereznek. Fellépnek mint birtokvásárlók, ami ellen semmi kifogás nem tehető, mert hisz' a birtokszerezés csakugyan az, aminek egyik agrár lapársunk mondja: polgári jog, amiből sem osztályok, sem felekezetek kizárva nincsenek. Idáig tehát rendben volna a dolog. Csakhogy itt felmerül egy kényelmetlen kérdés: *kitől* vásárolja az ingatlan nagytőke az új birtokokat? Hát ugyan kitől mástól, mint azoktól, akik földjüket eladni kénytelenek? *Tehát a megszorult középbirtokosoktól* s esetleg — a nagy urak nem válogatósak — a *züllő parasztságtól*. Ah, uraim, itt már érdemes kissé megállani. A nagybirtok tehát szerez. Ő az egyetlen, aki e válságos időkben még tud szerezni. A nagy spekuláció matadorjai egymásután borulnak fel; nekik tehát nem kedvez a mostani állapot. A kereskedelem és az ipar örül, ha úgy ahogy el tud vegetálni; no, ezek sem látják valami nagy hasznát az uralkodó gazdasági viszonyoknak. A közép- és kisbirtok pedig, mint a földnek *padája* szerepel; hát bizony ez is sanyaru egy helyzet. Marad a nagybirtok, amely szuverén módon emelkedik ki az általános katasztrófából, amelynek rombolásai őt nem érintik. A nagybirtok új vagyonokat gyűjt az örökölt vagyon jövedelmi feleslegéből. És van miből gyakorolnia azt a kellemes polgári jogot, amelynek *birtokszerezés* a neve. Méltán kérdezhetjük tehát: ha a közép- és kisbirtok kénytelen megválni földjétől, mivelhogy rosszul megy a sora s ha a nagybirtok nagyszabású földvásárlásokba bocsátkozhatik, mivelhogy hál' is-

tennek rendelkezik tőkésített fölöslegekkel, — miféle érdekegység van akkor a latifundiumok s az alsóbb gazdakategóriák közt s mi címen arrogálja a nagybirtok magának a vezérszerepet azoknak a bajoknak az orvoslása körül, amelyek őt nem érintik s amelyekből — a birtokszerezés polgári jogának gyakorlása révén — nem áll hasznót húzni?

Itt van a punctum saliens. Igenis, úgy áll a dolog, ahogy mi mondjuk. A kis- és középbirtokot a latifundiumoktól éppen akkora érdekelletét választja el, mint a haute financeról a kis- és középkereskedelmet. Azt kérdezi tőlünk az agrár sajtó, miben állnak ezek az ellentétek. Kérem, örömet szolgálunk a kívánt felvilágosítással. Itt van mindjárt a *vámpolitika* kérdése, amelyet méltóztatott megpedzeni. Ismételve kijelentjük, hogy az önálló vámtérületnek a latifundium és a hitbizomány a született ellensége. A paraszt, aki éppen annyi buzát termel, amennyit maga elfogyaszt, nem fázik az önálló vámtérületől. A középbirtokos, akinek van egy pár ezer métermázsányi termelési feleslege, bele tudna törődni abba a kockázatba vagy áldozatba, amit — kivált az átmeneti időben — a gazdasági kilátás a gabonárák alakulásának terjedő okozhatna. De itt van a nagybirtok a maga tizezer métermázsányi gabonakészleteivel, amelyeknek roppant mennyisége mellett minden koronányi árhullámzás egy-egy tekintélyes vagyonnak a pusztulásával fenyeget. A nagybirtok tehát fázik a gazdasági függetlenségnek pusztá gondolatától is, és ezért kívánja a vámközösséget minden áron. Kérdezzük tehát, van-e itt érdekegység? A követendő vámpolitika kérdésében szerepelhet-e a nagybirtok az alsóbb gazdasági kategóriának szószólójául?

Az *adózási* rendszerrel épen így vagyunk. A mostani adórendszer fenntartása válságos prémium a nagybirtoknak s égbekiáltó igazságtalanság a kisebb egzisztenciák irányában.

T A R C A.

Psychét megölték ...

Rálestek a sűrű berekben,
Hol halkán csobban az ér,
Mikor épp korsóval a kézben
Lesuhant egy korty italér'.
Ragyogó szép éjszaka volt,
Csillagkoszorús telihold,
Csalogánydal, enyhe, derült ég —
Amikor Psychét megölték.

A fűzek alatt, ahol Amor
Furulyázva lesett Psychére,
Rátörték a gyilkosok, ottan
Hullott ki bíborszinű vére,
Mégfőstve a parti mohot.
Forró szíve ott dobogott
Végsőt ... győzött a gyűlölség,
Psychét, Psychét megölték.

Piros-haju, szívtelen asszony
A nyakát harapta át,
Beesett szemű, démoni lányok
Pépték ki hajfonatát.
Vén és fiatal kufárok
Csapatja közöttük károg,
Várják, lesik, él-e, piheg még?
Psychét, a szegényt, megölték.

Én messze valék azon éjen,
Magam egy nagy kert közepén,

Mikor lekonyultak a rózsák
S beborult minden feketén.
Nyöszörögtek a lombok, a léget
Zokogó sóhajok betölték...
És majd kiszakadt szivem, úgy vert,
Amikor Psychét megölték!

Martos Ferenc.

Malac az emberrel.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: **Krády Gyula.**

Élt egy ember a hegytetőn, akinek semmije se volt a világon, csak egy fekete, göndörszőrű malaca. Az embert Szusznak hívták, a malacot pedig Pistának.

Szusz korábban néptanító volt a völgyi faluban, akkor polgári hangzású neve volt. Történt, hogy valami zavar támadt a fejében, és állomását odahagyva a hegytetőre költözött. Sárgahaju, ragyás arcu férfi volt Szusz; többnyire meztelb járt és Pistát, a vidám malacot rózsaszín szallagon vezette a bucsukra, vásárookra és mindazokra a helyekre, ahol az emberek összegyülekeztek. Szusz és Pista szerették a sokadalmat; a gyülekezetben alkalmas helyet kiválasztottak és Szusz vékonyhangu klarinéton nótákat játszott, amire Pista hátsó lábaira emelkedve vigan táncolt. Az emberek majd megbolondultak, amikor a göndörszőrű malacot lejteni látták és a rézgaras ugyan-csak hullott Szusz rongyos kalapjába.

A malac az emberrel a legjobb barátságban élt, mondhatni megértették egymás gondolatait. Amint az országutakon vándoroltak, gyakran ösz-

szeütközéseik támadtak a fegyveres emberekkel, akik a tájon portyáztak és Szusznak minden áron tolvajt, avagy rablógyilkost akartak felfedezni. Szusz ilyenkor tömeg papirosokat szedett elő kabátja zsebéből és nagyon izgatott lett. Pista pedig méltatlankodva rögögtött háta mögött. A fegyveres emberektől nagyon félt Szusz és néha hosszú monológokban adta elő nézeteit Pistának. Sohsem lehetett megtudni, hogy értett-e valamit Pista Szusz oktatásából, de valószínű, hogy értett, mert Pista nagyon okos volt. Évek multak, és ök mindíg a hegytetőn laktak. Messzi vidéken ismerték őket és Szusznak goromba természete miatt bizonyos tekintélye volt a vásári árusok és csepürágok között.

Történt egy nyáron, hogy urhölgyek mentek a hegyre, ahol Szusz lakott. Csupa dámák, csupa finom urak, akik után liberális inasok vitték a fehér kosarakat. Szusz nem szerette az előkelőségeket; mikor a hegyre jöveket megpillantotta, Pistát megragadva elrejtőzött házában. Ez a ház kukorica-köröből készült és fedelén befolyt a víz, ajtaját pedig csak zsinaggal zárta be Szusz, de bezárta és a kunyhó sarkába leült, Pistát maga mellé parancsolva. Közben így beszélt:

— Mi csak a szegény embereket szeretjük, Pista, mert mi is szegények vagyunk. Tök-magon élünk és száraz kenyéren, amíg a grófok és bárók és tanfelügyelők majd megpukkadnak a finom pástétomtól. Különösen a tanfelügyelőkre haragszunk, Pista. Ezek az emberek mind kövérek és pocakot hordoznak kabátjuk alatt; homlokuk redőkre vonva és jaj a tanító-kisasszonyoknak, aki keblükre nem borul. Emlékszel Békatekintetűre, Pista? Honnan emlékeznél? Te még akkor egy jobb házában rögögtél. Békatekintetű különösen előkelő volt és egy kisasszonyra pályázott, aki a hegyen tul lakott.

Az egyenlő földadó a közterheknek aránytalan nagy részét hárítja át a közép- és kisbirtokra és mód nélkül kedvez a latifundiumoknak. A fogyasztási adók pedig, mintha csak oly célból konstruálódtak volna, hogy mennél jobb dolgot legyen a nagy uraknak s menél könnyörtelebbitől sarcotassék meg a gyöngék kategóriája. Hát igenis, van érdekellentét, még pedig áthidalhatatlan, a nagybirtok és a kisebb gazdák közti az adózás tekintetében is. Az egyenlő teherviselés szociális igazságtalanságnak bizonyult s a progresszív adózásnak kell hovatovább helyére lépnie. A kis- és középbirtok inségét a progresszív adózás enyhíteni fogja s a latifundiumok dus jövedelmére fogja áthárítani a közterhek országnak részét. Ezt az adóreformot epedve várja a gazdaközönség, ellenben a nagybirtok irtózik tőle, mint a sátn a tömjéntől. Van-e hát a nagybirtoknak jogcime, hogy az adózás kérdésében szószólójuk és vezéréül szerepeljen a gazdaközönségnek?

Ha tesszük agrárius ellenfeleinknek, tovább is szöhetjük még ezt a fonalat. Készek vagyunk kimutatni, hogy a nagybirtok az érdekek egész vonalán kiengesztelhetetlen ellenében áll a közép- és kisbirtokkal. Csak parancsolniok kell agrár ellenfeleinknek s a bizonyítékok szinte végtelen sorozatával hozakodunk elő, miglen ad evidentián nem derül ki az igazság, amelyet ők lepleznek és tagadnak. Egycélra csak ismétéljük, hogy az egész agrárius csetepaté, ez az egész keresztes hadjárat a merkantilizmus ellen nem egyéb, mint a latifundiumosok hadi csele. A gazdasági nyomor okozta forrongás érzik az ingatlan nagytőke grandseigneurjei; s nehogy ellenük explodáljon ez a forrongás, azért uszítják a méltán elkeseredett tömeget a nyomorúságosan tengődő kereskedelem és a még szomorubbán szinylődő ipar ellen. Igenis, osztályharcot akarnak ők provokálni, amelynek dulása közben biztonságban maradnak az ő speciális érdekeik s amely ezenfelül még hadizsákmányt is ígér az ő kipróbált ügyességüknek. Ezeknek elmondása után pedig nyugodtan várjuk a megszokott szemrehányást, hogy a mi fejtegetéseinket nem a demokratikus és szabadelvű meggyőződés, hanem a haute finance zsoldja inspirálja. A mi igazainkon nem fog ez a bolond gyanúsítás. Aki higgadt érvekre vakmerő inszinnuációkkal felel, az beismeri, hogy rossz ügyet szolgál. Agrár ellenfeleink rossz ügyre pazarolják buzgólkodásukat.

Nekem semmi közöm se volt e hölgyböz. Azt mondtam, semmi közöm? Tévedek, Pista. Valami közöm mégis volt, mert napjában átmentem a hegyen és e hölgynek szépeket mondtam, mint egy bolond, Pista. Igen nagyoktól sóhajtottam... Uhu, uhu! Fejem lehajtottam és a hölgy is lehajtotta a fejét. Kék pillangóknak nevezték őt, engem Pistának, amíg Békatekintetű jött. Eppen estve, amikor a hegyen átkeltem, Kék pillangó hiába kerestem, ő a Békatekintetű karjaiba borult. Tehát egy husángot törtem az erdőn és Békatekintetű-t azzal vártam másnap, amidőn falunkba jött. Ebből nagy baj lett és én a hegyre menekültem. Uhi, uhi. Ne légy lázadó, Pista, tiszteld az előkelőket, kalapod levedd és derekad meghajlitsd. Ok pástétommal hizlalják nyomraikat, te az országuton csavarogsz. Ez így van rendén. Ha szólni mersz, a esendörök papírosaid elkérlik és megvernek. Hallgass, Pista. Tiszteld a hatalmat és ne magasztald azokat, akik a hatalommal nem jó barátságban élnek.

Ebben a pereben kopogtattak a kunyhó ajtaján.

Szusz ijeđenten elhallgatott és Pistára nézett. A vidám malac a kunyhó sarkában a homokba vájta magát, a füle se mozdult.

Ismét kopogtattak.
— Itt lakik a böles malac és gazdája, a szegény ember? — kiáltotta valaki kívülről, de cseppet se ellenségesen, inkább kíváncsi vidámsággal.

Szusz meggörnyedve lépett ki az ajtón; jól sejtette, a kiránduló előkelőségek keresték fel őt és most egy esomó vidám hölgy és nevető férfi állta körül a kunyhót. A háttérben az inasok is vihogtak, amint Szusz kilépett. Szusz így beszélt:

— Mivel szolgálhatok, uraim és hölgyeim? Minek köszönhetem megisztelt látogatásukat? Gunyolódni akarnak tán velem, avagy bántalmazni? Erre nem vagyok alkalmas. Inasok és

BELFÖLD.

Minisztertanács. Az e heti minisztertanácsot holnap délután tartják meg.

Születlenség. A perverz fantáziának remekbe készült születtje az a kis rege, amelyet ma tállal fel a főudvarmester kis újságja. Csak úgy készülhetett, hogy az illető regélő báosi biztosítási akarta költeményét a valószínűségnek még árnyéka ellen is. Nem egyébről van benne szó, mint arról, hogy Széll Kálmán miniszterelnök tárgyalásokat folytat Gáll József főrendiházi taggal egy oláh nemzetiségi párt alakítása dolgában. A mese részletei azzal a megható igyekvettel vannak összehordva, hogy még véletlenül se kerüljön közük egy árva szónyi igazság se. És ez az igyekvet tökéletes sikerrel járt. Nagy leleményességre vall már maga az az ötlet is, hogy Széll Kálmán egy nemzetiségi pártnak a társszerzőjéül tesz meg. Széll Kálmánt, aki programjának egyik alapvető tételül tette meg a magyar nemzeti állam gondolatának a maga teljességében, az egész vonalon való érvényesítését. Aki semmiféle nemzetiségi alapon való politikai csoportosulásnak a jogosságát nem ismeri el, amit azzal is tanusított, hogy a szász képviselők klubjának sem a Ház tisztikarában, sem bizottságaiban nem adott helyet. De hogy egyébként micsoda abszurdum az egész mese, azt már az is mutatja, hogy másik szereplőjének meg éppen Gáll Józsefet választotta a leleményes szerző. Azt a Gáll Józsefet, aki hosszú közpályáján mindig hűséges magyar állampolgárnak, a politikailag abszolúte megbízható román nyelvű magyar hazafi mintaképének volt ismeretes; aki a szabadelvűpártnak régi, kipróbált hűségű tagja és a magyar közéletnek legtisztelretémeltőbb alakjai közül való. Ezt a férfit gyanuba venni igazán olyan együgyűség, amelyet komolyan cáfolni egy pillanatig sem érdemes. Csak éppen megemlítettük a kis regét, mint egyik kiváló példányát annak a zsurnalisztikai műfajnak, amelyet lapársunk jobb ügyre méltó szívóssággal és leleményességgel igyekszik nálunk meghonosítani.

Főispánok kieserelése. A *Bud. Tagbl.* írja: A kormány már legközelebb betölti a megüresedett sárosi, zolyomi és újvidéki főispánságokat, melyekre nézve a személyi kérdések már meg vannak oldva. Miután az egyik állásra egy hivatalban levő főispán át fog helyeztetni, két régi főispán pedig nyugalomba vonul, összesen öt új főispán kinevezéséről van szó. Politikai körökben elterjedt vélemények szerint a főispáni kinevezések még e hét folyamán fognak megjelenni a hivatalos lapban.

tányérnyalóik boldogok a rugásokra, de én szabad ember vagyok — így szólta a nevelőten Szusz és kunyhójába hátrált.

Ekkor egy magas termetű ur lépett elő. Szusz nyomban megismerte.

— Bocsanat, gróf ur, mormogta, ha megsértettem, de hisz én bolond vagyok.

— Helyes, szólta a gróf. Produkáld malacodat, aztán húzdj odvadba, jó ember. Vendégeimmel azért jöttünk ide, hogy téged és malacodat lássunk.

A gróf a völgyben kastélyban lakott és igen nagy ur volt. Szusz látta őt néha fogatán elrobogni az országuton: néha földig hajolt, mások dacosan elfordult, ahogy milyen hangulatban volt.

Szusz belépett a kunyhóba:

— Dologra, Pista! — szólta malacához. — Olyan előkelő uraknak fogsz táncolni, amelyenket álmodban se láttál. Ha ugyan szoktál álmodni, te árva böles.

Pista a felhívásra felemelkedett a homokból, Szusz gyorsan felöltöztette őt. Piros nadrágot húzott rá és kemény kalapot kötött fejére. Dereka ötvet esatolt, majd a klarinét hangjainál kivette őt a társaság elé, amelyik leterített plédre elhelyezkedett a kunyhó körül a fűvön.

Tudta-e Pista méltányolni az előkelő társaságot, kondor fejében élt-e egyáltalán fogalma a gróf-rangnak, avagy a szép és finom nők iránt érzett-e rokonszenvet: nem tudjuk. Ha Szuszt megkérdeznék ez irányban, ő bizonyynyal a legjobbakat mondaná malaca felől. Való, hogy Pista a klarinét hangjainál virtuozitással mutatta be tudományát. Piros nadrágjában esinos és érdekes volt, mint egy jőnévelésű fiatalember. Pofája nevetett, és egyetlen egyszer se rőfögött, amivel fajtáját elárulta volna. A társaság nagyon jól mulatott. Szusz folyton beszélt és dicsérete állat-káját, mint a vásárokon és bucsukon szokta. A

Egy estilap értesülése szerint üresedésbe kerül a *verscei* főispánság is, *Pálffy* Elemért kinevezik közigazgatási bírónak. — Megoldatik továbbá a *torontói* főispánság kérdése. Rónay Jenő távozása biztosra vehető. Ez alkalommal tehát a következő főispánságokban lesz változás: A Szinye-Merse lemondásával megüresedett *sárosiban*; a halálózás folytán megüresedett *zolyomiban*; a Flatt Viktor közigazgatóvő történt kinevezésével megüresedett *újvidékben*, továbbá a legközelebb megüresedett *verscei* és *torontói*, továbbá a *lipői* és *árvai* főispánságokban. A mi értesüléseink szerint is lesznek legközelebb változások a főispáni karban, de a gazdát cserélő főispánságoknak ez az idézett felsorolása egyáltalán nem pontos.

A miniszteriumok működése. A jövő évi költségvetéssel egyidejűleg Széll Kálmán miniszterelnök be fogja terjesztani az egyes miniszteriumok ügykörét felöllel statisztikai évkönyvet, a miniszteriumok működését, valamint az igazgatásuk és felügyeletük alá tartozó ügyeket és közállapotokat ismertető jelentést. Ez az évkönyv és jelentés már sajtó alatt van, tegnapi délután tartották az utolsó revizionális ülést a statisztikai hivatalban az érpeklét miniszteriumok képviselői.

Uj kölesön. Több lap, bécsi forrásból merítve, ismét azt állítja, hogy a kormány új kölesön felvétele iránt folytat tárgyalást. A *Bud. Tud.*-ot legilletékesebb helyen felhatalmazták annak kijelentésére, hogy az idő óta, amikor a 4%-os koronajáradék-kölesön iránt a szerződés a Rothschild-csoporttal létrejött, a kormány sem ezzel a csoporttal, sem mással újabb kölesön iránt semminemű tárgyalást nem folytatott és tárgyalást megindítani nincs is szándékában.

Pártterkezetlet. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt folyó hó 7-én, Kossuth Ferenc elnöklése alatt értekezletet tart József-köruti párhelyiségében.

KÜLFÖLD.

A khinai háboru.

Budapest, október 3.

A német császárnak a khinai császár kérellel táviratára adott válasza dominálja a khinai helyzetet. A császár nyilatkozata háttérbe szorítja külügyminiszterének két héttel ezelőtt kibocsátott köriratát, amelyre Amerika elutasítván, Oroszország, Franciaország és Japán csak platonikusan és Anglia még sehogy sem válaszolt. Most már a hatalmak, szemben az érélyes, de ama körirattal enyhébb császári nyilatkozattal, fel vannak oldva az alól a kényszerűség alól, hogy végleges állást foglaljanak a német javaslattal szemben. Vilmos császár magától a khinai császártól várja

vásári komédiást nem nyomta el benne az előkelő társaság.

A gróf leánya, karsu és szőke hölgy így szólott apjához:

— Kérlek, apám, vedd meg nekem ezt a mulatságos állatot.

Szusz ijeđenten nézett a grófra.

— No eladod malacodat, jó ember? Az állatnak nálunk jó dolga lesz, meglátogatható, amikor akarod, így szólott a gróf és egy nagy bankjegyet vett ki tárcájából. Szusz felé nyújtotta a pénzt és Szusz elfogadta azt.

— Téged is megvonnék, folytatta a gróf, de te néha kellemetlen vagy. Hallottam rossz híredet. Olyan dolgokat hirdetsz a népek, amely beszédek az államhatalom ellen irányulnak. Vigyázz, hogy baj ne érjen.

Szusz minden ízében remegott, mint a nyárfalevél. Pista szallagját e közben megfogta egy libériás inas és elvezette őt. A társaság tovább vonult és megjegyzéseket tettek Szuszra és malacára. Pista ellenkezés nélkül követte az inast. Am egyszerre rőfogni kezdett és visszanezett. Szusz berohant kunyhójába és a sarokba ült. Itt ült sokáig mozdulatlanul és meg se mert moccani. Az ajtón kívül az államhatalom leskelődik rá és bajba dönti. Pistára egyelőre nem is gondolt. Pista felő a piros nadrágjából kihizik, mint az ifju zsenik elfelejtik álmaikat az élet hálósipkájában, gondolta Szusz, mert szerette a hasonlatokat, amelyek a műveltség jelei. A kunyhó sarkában sokáig ült, már besötétedett, és a hegyre esti ködök kapaszkodtak fel a mélyekből. Az esti árnyak ingerelték Szuszt, magánbeszélgetéseit ilyenkor tartotta, Pistához intézve a szót. De Pista most nem volt itt, sőt messze volt. Kiment a kunyhó elé és szétnézett. Az előkelőségek már elmentek a hegytetőről, valahol harangoztak a völgyben, máshol is harangoztak, mintha

a kínai főrendű gonosztevők megbüntetését s csupán a hatalmaknak ebbe való ingerenciáját követeli, holott a körirat a bűnösök kiszolgáltatását a béketárgyalások előfeltételként állította oda. Németország tehát engedett merev álláspontjából, úgy hogy azonos állást foglal el a Delcassé-féle körlevélben kifejezett állásponttal, amelyet a hatalmak máris magukévá tettek. A császár válasza tehát újabb fázisát jelenti a kínai bonyodalomnak, még pedig olyat, amely végre meghozhatja a teljes egyetértést, hiszen Washingtonból máris jelzik az Egyesült-Államok esatlakozását is. Hogy az orosz cár nem fog a német császár neve alatt közzétett követelményektől eltérő álláspontot elfoglalni, az csak természetes és ha Kvangszü császár elég okos és elég önálló és független ahhoz, hogy a német császár feltételeit elfogadja és teljesítse, akkor a béke mihamarabb helyreállhat.

(A német császár válasza.)

Berlin, október 3.

A berlini sajtó nagy méltánnyal fogadja a német császárnak a kínai császárhoz intézett táviratát. A lapok konstataják, hogy Vilmos császár gróf Bülow politikájának álláspontjára helyezkedett, hogy enyhén fejezi ki magát és jelentős engedményt tett a kínai császárnak, beleegyezett abba, hogy ez önmaga büntesse meg a bűnösöket, de a civilizált államok képviselőinek közreműködésével.

A *Vossische Zeitung* szerint a német császár távirata békülékeny és mégis határozott hangjára az egész művelt világ elismerésében fog részlesülni. A német császár jelentékenyen közeledett a kínai császárhoz és a visszavonulásra aranyhidakat vert neki, miután a kínai császár majdnem alázatosan kérte, hogy Vilmos császár tegyen le a haragról és ne lökje vissza a kibékülésre nyújtott kezét. A német császár a legszükségesebbre szorítkozik és beéri azzal, hogy a kínai császár büntesse meg a megsértett hatalmak képviselői által kijelölt bűnösöket. Különösen érdekes a német császárnak az a kívánsága, hogy a kínai császár térjen vissza Pekingbe. Ha ezt, bízva gróf Waldersee oltalmában, meg fogja tenni, akkor a kínai kérdésben nagyon kedvező fordulat történt.

London, október 3.

Washingtoni táviratok szerint a német császár távirata maga után fogja vonni a hatalmak egyetemes akció-tervét, melyhez az *Egyesült-Államok is csatlakozni fognak*. A *Morning Post* washingtoni értesülése szerint, ott a német császár választást úgy fogják fel, mintha Németország tényleg abbéli készségét nyilvánította, hogy követi Amerikának a kínai kérdésben való vezetését.

London, október 3.

A *Times* a német császár táviratát úgy fogja fel, hogy Vilmos császár nem vonakodik kategorice az ismeretes előfeltételek nélkül tárgyalásokat

a tornyoskák esti tereferéjüket tartanak, nyugodalmis jó éjszakát mondva egymásnak. Szusz a nagybankot tenyerére fektette és úgy nézte. Száz forint volt, és esudalátában betelni nem tudott.

— Csak egy darab rongyos papíros, de mégis boldogságot jelent. Az előkelőségeknek ilyen sok van, hogy pusztuljanak el. Még malacomat is elvették tőlem. . . . Isten dicsőse az államt! — Szusz ezt azért tette hozzá, hogy ha valaki szavait hallgatná, az állam dicsőitét hallja tőle.

Majd kalapját fejére nyomta és gyorsan elindult a hegyről lefelé. Hátra se nézett, csak ment egyenesen, gondolkodás nélkül. A fekete este árnyaival ellepte a völgyet és az erdőt. A völgyben, az erdőszélen áll a kastély, magas kőkerítésével. A fényes ablakok mellett vigalom vala és a zene hangjai a bokrok közé szűrődtek. Szusz a kastélynak vette utját és leguggolva lopódzott körül a kerítés mellett. Közben halkán kiáltott:

— Pista, menekülj! Szókj meg.

Ezt a kiáltást sokszor ismételte, de feleletet nem kapott. Hallotta-e Pista Szusz szólítását, nem tudhatni. Szusz azt gondolta, hogy hallja, de jönni nem akar: pástétommal megterhelte gyomrát, selyem szőnyegen alszik, eláruulván őt, a szegényt.

Szusz tehát tovább ment. Az országútra tért és lehorgaszott fejfelé bandukolt. Csend volt körülötte, tehát szidta a hatalmat és a gazdagokat.

Történt, hogy Szusz a nagy bankót felváltani akarta, ekkor a csendörök kezébe került. Senki se hitte el neki, hogy a nagybankót Pistáért szerezte, inkább tolvajlással gyamsították őt. A gróf elutazott, tanúságot Szusz mellett nem tehetett, tehát börtönre vetették őt. A világ és az államhatalom, miután mindent elvett Szusztól, most őt magát is elvette.

kezdeni; vagyis *Delcassé* álláspontjára helyezkedik, amely szerint a béke nem köthető ugyan meg a bűnösök eklatáns megfenyítése nélkül, de hogy addig is tárgyalások folytathatók erről és egyéb kérdésről. A lényeges pont — úgy látszik — az, hogy a hatalmak követelik az igazi bűntettek érzékeny megbüntetését és a Kínában élő európaiak jövőbeli biztonságának hathatós garanciáit.

A *Daily News* ezt írja: A civilizált világ kétségtelenül érdeme szerint méltatta a német császár férfias, őszinte, méltóságos és erőteljes válaszát. A német császár nézeteinek jogosságára nézve a nyugati hatalmak csak egy véleményen lehetnek. A kínai nyilatkozat elfogadása önámítás volna. Rögötn meg kellene kísérelni a gonosztevők felelősségre vonását.

A *Daily Telegraph* azt mondja: A kínai kérdésben fölmerült sokféle ingadozó és zavart okozó dolgok között a német császár levele mint határozott, elszánt és hatalmas dokumentum válik ki. A levél elosztatja a sűrű ködöt, amely a válásra nehezedik és megdönhetetlenül bizonyítja, hogy bármit gondolnak és szándékoznak tenni a többi nemzetek, Németország el van tőkéve arra, hogy megbosszulja az Európán ejtett gyalázatot. Nagyon nehéz dolog mozgásba hozni az európai koncertet, de amint egy domináló alak kifejezést ad az emberiség erkölcsi értesének és kivont karddal utat mutat neki, az óvatosság és habozók is könnyebben fogják követni. Waldersee Tien-cinben és Vilmos császár Berlinben Németországnak azt a feladatát képviseli, hogy habozás és hátrálás nélkül erélyes és hathatós politikát kezdjen. A levél valószínűleg merészebb előnyomulásra fog indítani és a pekingi csapatok visszavonását a legnagyobb mértékben valószínűtlenné teszi. Semmi sem lehet hatásosabb az értelmiség előnyomulásánál. Nincs szebb példa a fegyvertől álló erős embernél, aki ki meri mondani, amit gondol.

Berlin, október 3.

Feltűnő, hogy a kínai császár levelén a dátum és az elküldés helye nincs megjelölve, de azért a levél valódiságát illetékes helyen nem vonják kétségbe, mert a kínai követ adta át annak rendje és módja szerint.

Vilmos császár válasza azzal a reménnyel biztat, hogy a hatalmak végre is hozzá fognak járulni a német jegyzékben foglalt feltételekhez s a kínai kormány is be fogja látni, hogy ez az egyetlen módja a kibontakozásnak.

Bécs, október 3.

Itteni politikai körökben azt tartják, hogy a császárok táviratváltása határozottan kedvező fordulatot jelent és konstataják, hogy *Kvangszü* császár Oroszország indította erre a lépésre.

Jó forrásból vett értesülések szerint nem igaz, hogy a boxerek vezéreit és első sorban *Tuán* herceget a császár magas rendjellel és előkelő állásokkal tüntette ki, ellenben megerősítik azt a jelentést, hogy a külföldi hatalmaknál akkreditált kínai követek *Kvangszü* császár által aláírott dekrétumot nyújtották át, amelylyel a császár elrendelte a boxerek vezetőinek szigorú megbüntetését és degradálását.

(Az özvegy császárné.)

London, október 3.

Egy sanghaji távirat szerint az ottani francia konzul azt jelenti, hogy a mikor az özvegy császárné, Pekingből Futongfuba utaztában, Szuam-Küan-fu-t érintette, lemeszáróltatta az ott élő idegeneket. Tizenöt francia hittérítőt felkoncoltak. A sanghaji tisztviselők azt hiszik, hogy a legújabb császári ediktumoknak Vang-Veu-Suo, a császárné mostani bizalmasa az értelmi szerzője. A kínai lapok azt írják, hogy a császárné *Tuán* lefokozását komolyan óhajítja. A mostani enyhébb büntetéseket, melyeknek elégtelen voltát a kínai lapok is elismerik, csakhamar szigorubb büntetések fogják követni.

Ertisszel, október 3.

Pekingi távirat szerint a hatalmak pekingi követői közös jegyzéket adtak át Li-Hung-Csangnak és kijelentették abban, hogy a császári udvarnak Pekingbe való visszatérése a béketárgyalásoknak elengedhetetlen előfeltétele.

(Waldersee.)

London, október 3.

A *Daily Mail*nak egy szeptember 29-ikén kelt takai távirata azt jelenti, hogy gróf *Waldersee* helyreállította a jó viszonyt a szövetséges hatalmak parancsnokai közt. A Sanhaikvanba induló expedíciónak, melyben németek és franciák vesznek részt, Tien-cinből október elsején kell utra kelnie. Orosz katonák már előbb elindultak és hír szerint, megszállva tartják az erősségeket.

(Diplomaciai hírek.)

Páris, október 3.

A *Matin* jelentése szerint *Németország*, *Oroszország*, *Ausztria-Magyarország*, *Olaszország* és *Japán* már hozzájárult *Delcassé* külügyminiszternek a Kínával való béketárgyalások alapjára vonatkozó javaslatához. *Anglia* hozzájárulása is valószínű.

New York, október 3.

Washingtoni jelentések szerint a külügyminisztérium több külföldi hivataltól kedvező jelentéseket kapott, amelyek szerint kilátás van rá, hogy a hatalmasságok teljes megegyezésre jutnak a külügyminiszter július 3-iki jegyzéke alapján és hogy Oroszország későbbi jegyzékei sokkal inkább egyeznek meg az Egyesült-Államok állásfoglalásával, mint eddig hitték.

Berlin, október 3.

Az *Independence Belge* jelenti, hogy az angol kormány válasza *Bülow* jegyzékére kedvező lesz. *Lord Salisbury* elfogadja Németországnak azt a követelését, hogy a boxerek vezetői szigorúan megbüntetendők és a maga részéről is ajánlja, hogy a valódi bűnösök kinyomozására nemzetközi vizsgáló bizottságot küldjenek ki, amelybe a kínai kormány is joga volna két képviselőt választani.

Az angol kormány válasza még a héten Berlinbe érkezik.

Berlin, október 3.

A *Delcassé* jegyzékéről szóló közlések teljesen alaptalanok. A francia külügyminiszter semmiféle jegyzéket nem intézett a hatalmakhoz.

Angolország válasza még most sem jött meg.

Páris, október 3.

A kínai követ közölte *Delcassé* külügyminiszterrel annak a táviratnak a másolatát, melyet Sanghaiból kapott. A távirat az e hó 2-ről kelt császári rendelet szövegét tartalmazza, melylyel közölték a heregek és a főhivatalnokok megbüntetését, akik a boxereket támogatták és az idegenekkel szemben ellenségesen viselkedtek.

(Ujjab harcok.)

London, október 3.

A Reuter-ügynökség jelenti Pekingből múlt hónap 26-ról: *Höpfner* tábornok tegnap a boxerek megfenyítésére kétezer emberrel és egy táborigyűléssel a császári vadaskert északi részébe ment, mert előtte való nap a boxerek megtámadtak egy járőröt. A németek elhamvasztottak néhány falut, amelyekben fegyvereket találtak és egészen Nahunmanig nyomtak előre. A városban kívül talált boxereket szétverték. Az ellenséges csapatok részint puskával, részint lándzsával vagy karddal voltak felszerelve. Néhány kínai katonát, aki husz lépésnyire közeledett a német csapatokhoz, megölték. Négy német katona megsebesült.

London, október 3.

A *Standard*nak jelenti Tien-cinből szeptember 29-ről: A közvélemény határozottan pártolja Németország magatartását a kínai idegenellenes mozgalom szerzőinek megbüntetésé dolgában. Sajnos azonban, éppen azok a hadműveletek, amelyek e végre szükségesek volnának, most háttérbe szorulnak, mert Oroszország izolált előnyomulása Tungsau ellen szükségessé teszi, hogy a szövetségesek Sanhaikvánt szállják meg.

(Ausztria-Magyarország.)

Bécs, október 3.

Távirati jelentés szerint az *Elisabeth* hadihajó *Wusungra* érkezett. Indulás *Takuba* a cs. és kir. követtel október 4-én. A hajón minden jól van. A keletászi hajóparancsnokság jelenti: *Hild* és *Burgstaler* tengerészhadapróok 17 emberrel Pekingből bevonultak. *Paitangan* marad zászlóórségként *Lukács* tengerészhadapró és 8 ember. A többi bévonták. A tábornagy felhívására a tengerügyi értekezlet szeptember 29-én elhatározta *Sanhaikvan* és *Hanvast* elfoglalását és partra szállított csapatok által. (Jegyzet: A hiányzó szó valószínűleg „hajók”). Az akcióra minden elő van készítve. Előbb angol hajót küldtek ki, hogy a megadást követelje, mire a kínaiak az erődöt és hejyet feltétlenül kiürítették. Az angol zászlókat *Sanhaikvanban* kitétték. Az összes nemzetek azonnal hajókat küldenek, hogy az erődökön a zászlót kitézzék. Az *Aspern* elindult. Az összes parancsnoki hajókat este *Sanhaikvanba* indulnak. A *Zenta* Csifuból *Wei-Hei-Waibe* indult.

(Vegyes hírek.)

London, október 3.

A Reuter-ügynökségnek jelenti *Wei-Hai-Weiből* e hó 1-éről: *A Terrible* és *Arrethusa* angol cirkálóhajók és a harmadik indiai dandár az indulási parancs kiadása után rögtön *Takuba* mentek.

HIREK.

Jókai a nyugdíjintézetben.

A mostani október égi mulandóságában láttam tegnap Jókait, amint kocsjában elhajtatt az Erzsébet-tér gesztenyéi alatt, amelyeknek koronáiról sárga zörgő levelek hullottak szürke kalapjára. Nincs az a király, aki úgy tudna kocsiiban ülni, mint az öreg költő.

Mert a lelki arisztokráciának egy külön finomsága kell ahhoz, hogy kiválasztott helyzetben, amelyeket koronáiról sárga zörgő levelek hullottak szürke kalapjára. Nincs az a király, aki úgy tudna kocsiiban ülni, mint az öreg költő.

Mert a lelki arisztokráciának egy külön finomsága kell ahhoz, hogy kiválasztott helyzetben, amelyeket koronáiról sárga zörgő levelek hullottak szürke kalapjára. Nincs az a király, aki úgy tudna kocsiiban ülni, mint az öreg költő.

De Jókai a legelőkelőbb: úgy ül a kocsiiban, mint valami édes, nagy gyermek, merő illedelemből, csupa engedelmességből, mintha oda ültették volna parancsszóval. És a legnagyobb nobilitás mégis csak a gyerekdedesség! Piktornak, ha volnék, úgy festeném le azt a magyar költőt, aki már életében Hérosznak járó hódolatban részesült: nagy, ódon batárban belesüppedve, gondosan begombolt meleg felöltőjébe, amelyen, mintha meglátszanék, hogy szerető kéz gombolta be és körülötte az a mostani október, amint izzón égve, lassan elmúlik.

Jókai és az ősz, — Ők illenek egymáshoz. Neki is, a kibén kedvük telik, megadták az istenek a klasszikusan fenséges alkotásokat. És a mikor most mellettem lassan-óvatosan elvitte batárja, szeliden kék szemé pillantásában szinte kerestem, hogy ő is érzi, mennyire stilszerű ebben az aranyos alkonyában a nagy természetnek. És még valamit kerestem.

Egy könnynek a nyomát. Minap volt egy esztendeje, hogy oltárhoz vezette az öreg költő a maga fiatal asszonyát. Aki az ő hetvenöt évének havára ráborult édesen, sejtelmesen, fényesen, mint a tavasz — és aki olyan szép, mint a meleg éjszaka valahol Keleten. Ezen az évfordulón Jókai éneket énekelt a maga asszonyáról. Le is írta nekünk, többieknek. De nem téntával, könnyel! Ennek a könnynek a nyomát kerestem a szemében.

Vannak műremekek, amelyek egyáltalán nem emlékeztetnek eredetükre. De azt a költeményt, bár újságban olvastam, úgy látam magam előtt, a hogyan a költő irásztalan leírta és aztán bevitte a szomszéd szobába, ahol az asszony várta, akinek a nevét az emberi örökkévalóság történetébe jegyzi bele ezek a rímek.

Hódoljon meg mindenki az öreg ember szerelme előtt, akiben a két legnagyobb érzés: a boldogság és a közel mulandóság tudata harmóniában egyesül! Kacagó nap-sugárral aranyozza be az ősz ebben az Erzsébet-körtúri szobában a kéziratot, amely a boldogságról regél, de a mulandóság tudatának hideg lehelete ott libeg a költő homlokán.

A mulandóságra is — ugyszólván — szépen gondol. Szelid erővel. Derült nyugalommal. De amikor az ő fiatal asszonyára néz, akkor...

Nagyon szégyellem magamat, szinte belepirulok, amikor panaszkodni akarok, hogy Jókai szegény ember. Rostand két divatos darabjával többet keresett, mint az öreg költő az ő megirt könyvtárával több mint ötven esztendőn keresztül. Sejttem, hogy Jókai legszívesebben verseket írna, verseket, hogy

széttépje, miután eldallotta az asszonynak. És mintha olyasmit éreznék, hogy a poétának szabadon kellene élnie, úgy hogy mindenkinek mindene az övé legyen! Hogy ne csak verset adhasson asszonyának, de gyémántot is, sokat, raggogót, a legragygóbbat. És ez nincs így. És alig tudok erről beszélni, aki különben rimelője volna a pénzügyi melabunak.

Aztán meg mi lesz az asszonyból, ha egyszer csak megnyílnak az egek és a lángész odavonul, ahonnan vétetett?!

Istenem, hogy megvernek a kocsijától haragba borult szemével, ha tudná, hogy olysmirigb panaszkom helyette, amiről ő hallgat?!

Istenem, ma már tudom, hogyan gondoskodott az ő asszonyáról! *Belep a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetébe.* Igényli halála után, a mire élete munkája után joga van.

Köszönet néked, mester, hogy dícsőséget árasztasz a mi özvegyeink és árváink szegény kényerére az által, hogy részt kérsz belőle a tiedi számára!

Nem tudtam még ezeket a dolgokat, a mikor Jókai kocsiját a Lloyd-klub előtt üresen állni láttam. Talán Falkhoz ment föl. Talán éppen ebben az ügyben.

A boldogságról szóló versnek és a nyugdíjintézetbe intézett kérvénynek alighanem egy a keltezése.

Gergely István.

Budapest, október 3.

— BUDAPESTI NAPLO. Szeptember 30-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király Budapesten. Ő felsége az eddigi megállapodások szerint e hó 12-én érkezik Budapestre. A király e hó vége felé elutazik Bécsbe, az udvartartás azonban itt marad, mert a felség ismét visszatér Budapestre. Az udvar mintegy öt hétig marad a fővárosban.

Lipót Szalvátor ünneplése. A Magyarország mai számának egy zágrábi tudósítója jelenti, hogy az előkészületek Lipót Szalvátor főherceg fogadtatására nagy méreteket öltenek. A főherceg megérkezése alkalmából az összes egyesületek testületileg vonulnak ki és erről már jelentést tettek a polgármesternek, kit felszólítottak, hogy ő álljon a fogadtatás élére. A főherceg tiszteletére fáklyásmenet is készül.

— A román király Budapesten. Károly román király feleségével ma délután egy óra negyvenöt percek Bécsből külön udvari vonaton Budapestre érkezett. A keleti pályaudvaron a királyi párt *Ludwig* elnökgazgató és a román király nevét viselő 6-ik gyalogezred parancsnoka fogadta. A király hosszas beszélgetett a megjelentekkel, azután szívélyesen elbucszva tőlük beszállt szalonkocsijába s folytatta útját Bukarest felé.

— A szent kapu. December második felében újra bezárják a szent kaput s a Vatikán most azon fáradozik, hogy erre a nagy ünnepségre minél több zarándokot gyűjtsön az örök városba. Mindenfelé elment a sok levél, amely az előbbre vagy későbbre tervezett zarándok utakat is erre az időre óhajta biztosítani. Arra vágnak, hogy legalább százezer zarándok legyen együtt a nagy aktusnál. Ezzel vége lesz a szent esztendőnek, ami többek közt anyagiakban is várakozáson felüli jövedelmet hajtott a pápa pénztárának. Legtöbbnek kétszázmillió líra bevételre számítottak s most ime kiderült, hogy őt és hat millió líra között lesz a múlt esztendő bevétele. A nagy zarándokjárásra nézve érdekes adat az, hogy az olasz vasutak csak úgy voltak hajlandók külön meneteket rendezni, ha a Vatikán kezekedik arról, hogy legalább egy millió ember zarándokol az idén Rómába. A Vatikán jót állott ezért, sőt kauciót is tett le arra az esetre, ha kisebb lenne a hívők száma. S a kauciót máris visszafizette az állampénztár, mert már eddig többen zarándokoltak Rómába, mint a mennyire a Vatikán kötelezte magát.

— Egy főherceg Flumében. Abbáziában üdülő Lajos Viktor főherceg szombaton meglátogatta gróf Szapáry László fumei kormányzót, kinek palotájában dezsónére volt a tiszteletére aztán megtekintette a várost, este pedig az *Előre* nevű magyar gőzösn visszavért Abbáziába.

— Az udvar köréből. Bécsből táviratozzák: Ma délelőtt ő felségénél dejeuner dinatoire volt, amelyre hivatalos volt gróf *Goluchowski* külügyminiszter, báró *Beck* tábornagy, a vezérkar főnöke, gróf *Paar* főhadsegéd, gróf *Üsküll* hadtestparancsnok, *Gudenus* fővadászmeister, gróf *Paar* Alajos altábornagy, ő felsége szármáysegédei és kísérete. Ő felsége délután 2 óra 15 percek udvari különvonattal *Radmerba* utazott udvari vadászatra. Ő felsége október 8-ikán este tér vissza Bécsbe. *Lipót* és *György* bajor hercegek Münchenből, *Ferenc Szalvátor* főherceg pedig *Mallseeből* utazik *Radmerbe*.

— Meleg van. Olyan meleg volt ma is Budapesten, hogy megirigyelhetnők sok hanyag augusztus. Az árnyékban huszonhat fok meglepet mutatót a hőmérő. A vénasszonyok nyara egészen komoly nyár lett. A szeptember első hűvös napjaiban a nyaralók mind beszaladtak a városba, most pedig kivágykoznak újra a villákba s a gyermekek pázsit helyett szomoruan tapossák az aszfaltot, ha ugyan kiszabadulnak egy-egy negyed-órászkára a kalitkából. A rekkenőségekben köröskörül a hegyeken remekül érik a szőlő. A bor jobb lesz az idén, mint tavaly. A múlt évben tudniillik savanyu szőlővel kellett szüretelni. Annál nagyobb azonban a gazdák baja a vetéssel. A föld kökemény és száraz. Elpusztul benne a mag. — Eső kellene, — mondják mindenfelé, az égen pedig köröskörül még csak egy tenyérnyi felső se látszik. Soká azonban már nem tarthat az új nyár.

— A népus és Viktor Emánnel. Rómából írják, hogy *Menelik* népus levelet írt *Viktor Emánnel* királynak, amelyben fájdalommal ad kifejezést *Umberto* király halála felett. A népus az Ég áldását kéri az új királyra, hogy uralkodása üdvös legyen Olaszországra és azt a reményét fejezi ki, hogy az Olaszország és Etiopia közt fennálló érdekesövetség és barátság nemcsak hogy fennmarad, de erősödni fog. *Viktor Emánnel* válaszulni fog a levélre és a választ *Cicco di Cola* eritreai kormányzó fogja átadni *Menelik*nek.

— Lónyayék a Semmeringen. Mint Bécsből jelentik, a *Lónyay* grófi pár *Erzsébet* főhercegnővel együtt holnap a Semmeringen levő szállóba érkezik, a hol 35 szobát foglaltak le számukra.

— A hab. A sörös hordókon lovagló *Gambrinusok* areára egy százados hazugságot festenek a cégtáblafestők. Ez a hazugság a *Gambrinus* mosolygása. Bizonyos ugyanis az, hogy *Gambrinus* sirni szeretne, valahányszor a kezében levő sörös pohárra néz, amelyben sört sohasem látott még, de habot annál többet.

Tagadhatatlan, hogy a cégfestők a maguk szempontjából és az igazsághoz híven festik képeiket. A hab mindig több az életben, mint a sör, aminthogy az is igaz, hogy a habtól gyakran nem látni az igazán értékeset. Ez nagy és igaz vonása a mai társadalomnak s a cégfestők csak eszméket fejeznek ki, mikor szomorúságot okoznak *Gambrinus*nak. A modern művészetnek éppen ez a hivatása, hogy szomorúságot okozzon az Isteneknek. Ebben különbözik a modern jogszolgáltatástól, amely az ivó embereknek szerez örömet.

A müncheni törvényszék a habról intézkedett a napokban. Egy asztaltársaság tagjai panaszt tettek a pincér ellen, hogy túlságosan sok habot mér a sör fölé. A törvényszék beigazolták látta a panaszt s elítélte a pincért két heti fogságra.

A német *Gambrinusok*at pedig ezúttal még vidámabbnak festik a mesterek. Kevés hab lesz a sörös poharukon, de annál több árpalé. S talán a kép után fog igazodni a modern társadalom erkölése is. A hab, a buborék nem lesz mindig a felszínen...

— Ottó főherceg vadászkalandja. *Nadworna* környékén, ahol *Ottó* főherceg most vadászik, nagy veszedelem fenyegette a napokban a főherceget. A főherceg, mint *Stanislauból* írják, kora reggel kiment vadászterületére, hol sok a nagy vad. A vadászat zavartalanul s kitűnő eredménnyel ment végbe. A főherceg már hazafelé indult, mikor egy bokorból, melyhez a főherceg éppen közeledett, egy medve ugrott elő. A medvét nyilván fektéből riasztotta fel a főherceg közeledése. *Ottó* főherceget annyira meglepte a dolog, hogy fegyverét felkapva, minden megdondulás nélkül a medvére lőtt. Golyója mellén találta a medvét, mely erre vad dülvél rohant a főhercegre, kinek nem volt több golyó a fegyverében, s a medve már oly közel volt hozzá, hogy a tajték, melyet a szája turt, a főherceg arcára és ruhájára csapott. Ebben a pillanatban ért oda az erdőkerülő, s biztos lövéssel leterítette a fenevadat.

— A román királyné életveszélyben. *Frankfurtból* jelentik: Románia királynője elutazott *Neuwiedből*, ahol a ságenhausi villában lakott. Elutazásának oka az hogy anarchista-merénylétől félnek a királyné emberei, akik napok óta egy gyanus kerékpárost láttak a kastély körül ólálkodni. Emiatt a kastély előtt megkettőztették az őrséget. A királyné és környezete azonban még mindig félt és ma elhagyta *Neuwiedet*.

— **Modern mese.** Valahol messze fényes napkeleten egy gyönyörű királyleány lélekének vágya támadt. Nem akarta a csillagok ragyogását lehozni a sötét mennyboltozatról, még csak valami daliás királyfit sem óhajtott a szíve: egyszerűen csak egy kertet kért felségas apjától. Kert, amelyben az árnyas lombok egymásra boruljanak, árnyas utakat, lugasokat, amelyeket rózsák fussanak körül, csobogó szökőkutakat... Négy hónapig dolgozott tizenkét kertész, amíg megalkották a kertek kertjét. Nagy ünnepséget rendezett a király. Meghívta a szomszéd királyokat, sok herceget, nagyvezírt... A főkertész vezette végig a királyleányt alabastrom keze kíséjével a nagy kert árnyas útjain. Utoljára maradt a szökőkút. Színes vízugarak szöktek a magasba és a szivárvány színeivel gyöngyöztek lefelé a márványorették fehér testén.

— Istenem, de szép ez a...
Elakadt ajkán a szó és ájultan rogyott a földre. Mert egy csunya nagy varangos béka ugrott be a királyleány elé a szökőkút kicsiny tavába.

Sokáig feküdt betegen a szépséges királyleány. És nem gyógyult meg. Az ijedség a szavát vette. Néma maradt.

Napnyugtató híres tudósok jöttek és adták egymás kezébe a kilincset. De a királyleánynak a szavát nem adta vissza egyiknek a tudományá sem.

És a kertész sötét börtön mélyén szenvedett. Pedig ő szegény nem tehet arról, hogy az a szürke csunya béka ott elbujt a bokorban. Mert a béka mind ilyen.

Egy jóságos öregasszony pedig addig kért, könyörgött, amíg meglágyult a porkoláb szíve és beresztette az öregasszonyt a kertészhez. A fához. Es tanácsot adott a szenvedő ifjunak. Aztán megköszönte a porkoláb jóságát és hazament.

Másnap reggel a kertész a király elé kíváncsokozott. Ő majd meggyógyítja a szépséges királyleányt.

— A fejeddel játszol — mondta neki a király.

A kertész pedig bement a kék szobába, ahol patolyatájon nyugodott a halovány királylány. A sok tudós mindenféle orvosságot irt neki, tüzel égették, hegyes vassal szurták. Hiába... Csak még betegobb lett.

— Szegény, szegény királyleány — mondta a kertész és megsimogatta a bársonysima arcát. Milyen szerencsétlen, pedig még csak huszonhat éves!...

A királyleány arcán rózsás pír futott át. A keble hevesen hullámzott, kinyitotta a szeméit és halkan csendülő hangon mondta:

— Még csak tizenhét évesek!...

A király pedig nagy lakomát csapott. A kertész jutalma tíz arany és egy jó havanna vala.

— **A rendőrség intézkedik.** A vasárnapi munkaszünetről szóló törvény nem tetszik a rendőrségnek. Mindig talán rajta korrigálni valót. Természetesen nincsen közzététel benne. Hiszen utóvégre mindenkinek legyen az ő izlése szerint, de ésszerűtlen rendeletek kár azon az üdvös törvényen rontani. A rendőrség legutóbbi rendeletet adott ki, amelynek értelmében a csemegekereskedők vasárnaponként már dében 12 órák kötelesek az üzleteiket bezárni. Nemesak az üzletemberek sujtja, de kellemetlenül érinti a publikumot is ez a rendelet. Mert ezek az üzletek huszfélek eladásával foglalkoznak leginkább és ezeket a hideg huszféleket vasárnap délután és este vásárolta legnagyobb mértékben a közönség. Aberdeen azonban a nép akkor egyék, amikor a rendőrségnek tetszik. Egy másik hasonlóan büles rendelet szerint vasárnap a vendéglősnek, korezmárosnak nem szabad olyan ételt árusítania, amelyet az üzlethelyiségből elvisznek. Nevetni kellene az ilyen értelmetlen rendeleten, ha többre volna érdemes, mint mosolyra. És hiába mondta *Blondin*, hogy ő a levegő királya. A közönség tudja, hogy csak szegény költőáncos.

— **Október 6.** Az egyetemi ifjúság az idén kegyeletlen gyászünnepepült október 6-ikán. Délután 10 órák gyászistentisztelet tart a Ferencendiek templomában. Onnan az új városába közgyűlési termébe vonul, ahol emlékünnepepült lesz a következő programmal:

1. Megnyitó beszéd; mondja ifj. apai *Mihályi Péter*, az Egyetemi kör elnöke. 2. Unnepi beszéd; mondja *Bartha Miklós* országgyűlési képviselő. 3. Hazafias szavalt; tartja *Benárd Agost*, az Egyetemi kör alelnöke. 4. Záróbeszéd; mondja ifj. apai *Mihályi Péter*.

A budapesti egyetemi ifjúság képviselteti magát az aradi gyászünnepepültben is tíz tagú küldöttséggel, amely koszorút tesz a szoborra.

— **A királyi palota.** A király legutóbbi itt időzése alatt többféle módosítás után véglegesen megállapították az új királyi palota terveit.

Az így átalakított tervek szerint a pesti oldalra néző homlokzat lesz a királyi palota főhomlokzata. A pesti homlokzatot öt részre tagolják. Legdüböb része a homlokzatnak az egykor sárgára meszelt régi királyi palotának déli szárnya marad. E részrel teljesen megegyező stíli az új királyi palotának már szintén közén levő legészakibb szárnya. A két egyforma épületszárny közé kerül az új palota két, szélesített torny teste, melyek közül az egyik a régi királyi palota középső traktusából alakították át. A másik pedig az átalakított középső traktussal teljesen egyenlően épült. E két épület közé építik az új palota hatalmas középtornyát, mely körülalakul széles kupola-tornyyal és magasságban hatalmasan túl fogja szárnyalni az épület egyéb részeit. E kupola alatt lesz a királyi palota Pestre néző részének lépcsőzetesü főbejárója két karban fölül lépészetel. A kupola vert részöl fog készülni; hogy megaranyozzák-e a kupolának egészét vagy pedig szegélyvonalaít, azt még nem határozták el. A pesti homlokzat renaissance lesz és különösen középső tagozata kap gazdag szobordiszi. Hatalmas, szobor-építményül kapuzat vezet be a Szent-György-terre néző oldalán, mely kapuzat szemben lesz Erzsébet királyné emelendő szobrával. E kapuzaton át íveggel fedett óriási átjáróudvarra jutni, melyen át a kocsik ismét kihatnak a palota túlsó részére. Ez épület-szárnyban helyeződik el majd a palotaország s itt lesznek a testőrök terméi és fegyvertára s általában a királyi palota katonai védelmét és ellátását innen intézik. Egy másik főbejáró a Szent Zsigmond-kápolna és az előtte emelkedő szobor- csoportozat mellett közvetlenül a délközépső tagolat belsejébe visz végül a gyönyörű főkapuzat az udvarba vezet, melyet a délközépső és déli tagolat a Krisztinavárosra néző főépület és az ezt összekötő épületszárny alkotnak. Ez az udvar az új királyi palota középpontja, legkésebb és legdrágább része, ide néz a legnagyobb terme, a márványterem is. Ide nyílik a krisztinavárosi főépület bejárója is, melyből egy csodaszépi üvegborított kupolás lépcsőházba juthatni. Az új tervek a régi királyi palotának csak egy részére nem tartalmaznak még végleges megállapodást. A régi istállók s kocsiszínek épületére nézve. Ez épületet vagy teljesen lerombolják és így nagy parkszerü tér fog nyílni a Krisztinaváros felé, vagy teljesen átépítik. Ez utóbbi a valószínűbb, mert dacára az eddigi óriási építkezéseknek, arról kívánunk gondoskodni, hogy esetleg egy s más alkalommal az egész királyi háznak kényelmes és dus otthona lehessen az új királyi palota.

— **Betiltott újságok.** A dán cenzura ugyancsak radikális eszközökkel tart rendet a *kopenhágai* sajtóban. A *Ritnavn*-ügynökség egy távirata szerint Kopenhágában az *Aftenposten* címü újság megjelenését egy szersmindenkorra, a *Koitar* megjelenését két hónapra a *Vigors* és *Bladet* címü lapok megjelenését pedig egy hónapra betiltották. A *Wueparin Sanomet* intést kapott.

— **A madridi török nagykövet gázsija.** Törökország külföldi képviselete hol megkapja a fizetését, hol nem. Legtöbbször azonban nem. Odahaza Konstantinápolyban elszámolják a kiadások között a diplomáciai tételeit, de a pénzeske elsikkad, mire rendeltetési helyére jutna. Így esett ez legutóbb a madridi követség pénzével is. A nagykövet ur hónapok óta nem kap otthonról semmi támogatást. Minden költséget a maga vagyonából fedeztet, míg volt neki vagyona. Egyszer azonban elfogyott az is s a telegrammtröt egyebet se csinált Madrid és Konstantinápoly között, mint a nagykövet panaszeit, követelését, sopánkodását hordta haza. Nem volna azonban igazi török a török, ha hajtott volna a szóra és az utolsó telegrammot kopogtatták le a madridi telegrafusok a követ számára, talán már ezt is hitelle. Ebben arra kéri urát a nagykövet, hogy mentse fel az állásától. Megtették neki ezt a szívességet, de pénzről még mindig nincs szó.

— **Letartóztatott anarkhista.** Genéből táviratozzák, hogy ott letartóztatott egy *Emilie Caporali* nevü 32 éves anarkhista, aki Marseilleből jövet éppen ki akart szállni egy hajóról. Podgyásza tele volt lázító iratokkal. *Caporali* volt az, aki 1889-ben *Crispi* akkori miniszterelnök ellen merényletét követett el.

— **Megtámadott teherovnat.** Egy *karkoei* teherovnatot — mint Petersburgból jelentik — egy nyolc tagu fegyveres rablócsapat támadott meg a nyílt pályán. Elszánt küzdelem támadt a vonat személyzete és a rablók közt, melytől végződött, hogy a rablók fele megfutott, de több értékes tárgyat magukkal elvittek.

— **Halálozás.** Bécsből táviratozzák: *Lucamnak*, az osztrák-magyar bank nyug. vezértitkáranak temetésén jelen voltak Körber miniszterelnök és Bilinski bankkormányzó, továbbá Calligaris vezértitkár, Meczenzffy volt vezértitkár, számos bankigazgató és az osztrák-magyar bank tisztviselői.

— **A hős boer asszonyok.** A párisi *Matin* délafrikai harcéri tudósítója megható dolgokat ír a boer asszonyok hősie viselkedéséről. A vitéz *Botha* tábornok rövid beszédet intézett fegyelméleten katonáihoz:

— Csak azok maradjanak velem, akik erős lélekkel készek harcolni, aki gyengének érzi magát, maradjon a városban.

Néhányan, bár szegyenkezve, otthon akartak maradni, azt hozva fel okul, hogy feleségüknek támogatóra van szüksége. A kishitűeket kemény büntetés érte otthon. Vén, rozskető anyókák és fiatal parasztfőkötös asszonyok sepről fogadták őket:

— Gyávák! Hát ti meritek magatokat férfiaknak mondani. Adjátok ide a fegyvereiteket, majd mi harcunk helyettetek. Bothát és Krügeret cserben hagyátok. Megérdemeltétek, hogy kirugjanak benneteket innen!

Ily és ehhez hasonló szavakkal fogadták a szegény öregeket.

A pretóriai francia főkonzul leánya bemutatta a harcéri tudósítót Joubert és Botha tábornokok feleségeinek. Botháné úgy beszélt az uráról, mintha utazna valahol.

— Nagyon büszke vagyok a férjemre, szölt a derek asszony, biztosíthatom önt, hogy ő mindig ki fog tartani.

Egy előkelőbb boer nő azt kérdezte az újságírótól:

— Ugyan kérem, hogyan van az, hogy önök Európában annyira félnek az angoloktól, amikor egy maroknyi parasztság szembe száll velük?

— Mindnyájunknak férjei a harcétren vannak, szölt egy másik asszony és elkergetnök őket, ha visszatérnének.

Mikor távoztunk, írja az újságíró, így szöltam Aubert kisasszonyhoz:

— Csudálatra méltó egy nép ez, ha a boerok valaha leteszik a fegyvert, bizonyára nem a nők befolyása következtében fogják megselekedni.

— Minden asszony így gondolkozik. Menjünk még Warmelovnéhez, akinek két fia van a harcétren.

— Warmelovné barátságosan üdvözölt bennünket és bemutatta leányát, akinek kalapját transvaali színü szalag díszítette.

— Képelje csak, amikor leányom a minap ezt a kalapot viselte, egy angol katonára parancsolt, hogy vegye le. Leányom nem engedelmkedett és erre a katonára le akarta tépni fejről. Leányom ekkor önként levette kalapját, de én másnap elmentem a rendörtiszthez és kijelenttem előtte, hogy Transvaal még nincs elfoglalva, hivatalosan tehát még megvan a dél-afrikai köztársaság, s így jogunk van viselni színecinket.

— Nagyságos asszonyom — szölt kissé haragosan a tiszt — e háború nem nevetni való?

— Lehetséges, uram, — válaszoltam neki — de ön nem tud soha bennünket megrikatni.

— **Balázs Kálmán hagyatéka.** A pár nap előt elhalt *Balázs Kálmán* népszerű cigányprimás végrendelitelé egy háromezes korona értékü *Stradivarius*-féle olasz hegedüt hagyományozott a Nemzeti Zenedének. A nagybecsü hagyomány az ötvenes években *Balázs Kálmán* apósáé, a nagyhírü *Boka Károly* debreceni primásé volt. Ugyancsak a Nemzeti Zenedének hagyományozta a híres *Bokakesergő* eredeti hangjegyet is, melyet *Boka* halála óta különféle hangszerelésben több ízben adtak ki. *Balásznak* hagyatékában megtalálták a *Debreceni Újvárosi* nótá hangjegyet is, melyet apósa temetésére 1860-ban szerzett.

— **Tolvajok a Vatikánban.** Táviratunk már jelentette azt a nagy lopást, amely tegnap a Vatikánban történt. Rómából azt táviratozzák, hogy a Vatikán nem jelentette be hivatalosan az olasz rendőrségnek a 360.000 lira értékü értékpapírok elloplását. A vatikáni bírói hatóságok erőlyesen folytatják a nyomozást és közölték a bankokkal az ellopott járadékeimletek számait. A lopás következtében a Vatikán övintézkedéseket tett a többi pénzszekrények biztosítására, amelyek a pápa szobáihoz vezetők közelében levő loggiákban vannak.

— **Merénylet egy állomásfőnök ellen.** *Gavossá*ról írják, hogy az ottani állomásfőnök ellen dinamitmerényletet követtek el. Néhány nap előtt este tíz óra tájban irodájában ült a főnök, amikor tompa eszt hallott; melyet hatalmas dördülés követett. Dinamitot dobta be az ablakon, melynek robbanó ereje az irodának egy részét, köztük a batteriás szerelvényeket izzé-porrá törte. Szerencsére a főnöknek az ijedségen kívül semmi baja sem lett, mert a robbanás és asztal között, ahol ült, még egy asztal állott, mely megvédte a szerencsésállásától. A tettest mindaddig nem tudták kinyomozni.

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlölegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismeré levél. Jótállás.

Wellner Gyula

speciálista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében
VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

— **A hálátlan tanács.** Harminc esztendővel ezelőtt a főváros vagyonos polgárai közé tartozott egy *Kohn Lipót* nevű ember s hogy szívén viselte a főváros érdekeit is a maga bokros teendői mellett, arra a *házbékrajáró* intézménye emlékeztet a mai napig is. Ő ajánlotta tudniillik a tanácsnak azt, hogy az utcák tisztántartására minden fejre egy krajcár adót vessen ki. Ebből az indítványból — kissé módosítva — törvény lett és a főváros ma is szép summát szed be évente a *Kohn Lipót* ideájáért. *Kohn Lipót* azonban időközben tönkrement s mikor már nagyon sanyargatta az élet, észbe jutott az, hogy neki voltaképpen egy kis követelése van a fővárosra. Ő találta ki a házbékrajárt. Alázatos kérelmet intézett tehát a tanáchoz, amiben egy kis részt kér a találmánya hasznából. A tanács azonban kinevette *Kohn Lipót*t s nem hajlandó arra, hogy megosztózzák vele a krajcárokat. — Hogy nem hajlandó osztózkodni, illetőleg a tönkrement *Kohn Lipót*t valamiképp részeseit abban a nagy védelemben, amihez az ő ideája révén jutott a főváros, azt megértjük. Talán nem áll ez idő szerint a tanács rendelkezésére olyan pénz, amelyből kifizethető *Kohn Lipót*t, vagy pedig a tanács arra a rideg álláspontra helyezkedik, hogy csak olyan követelést fizet ki, amit a törvény is megítélne. Erkölcsi álláspontra ez kissé alacsony egy ilyen nagytökintetű testülethez. A méltányosság azt követeli, hogy valami csakugyan jusson *Kohn Lipót*nak a házbékrajárokból. Kérdezzem meg a tanács akarcíműsége olyan embert, akinek némi fogalmai vannak az adás-vevésekről s az majd kioktatja Budapest tanácsát arra, hogy *Kohn Lipót*t teljesjoggal nem komikus figura, amikor a maga provizóriumát kéri. Ezuttal a nevetés nagy szegénységi bizonyítvány, mert nemcsak azt bizonyítja, hogy a tanács nem ismeri bizonyos rendkívüli esetekben a méltányosságot, hanem azt is, hogy csupa olyan ember ül benne, akinek a humor és nem az igazság iránt van kifejlődve nagyobb mértékben az érzéke.

— **Angol választási manőverek.** Angliában természetesen most minden világeseményt háttérbe szorítanak a választások. A londoni lapok, számolva a közönség igényeivel nemcsak a heves választási küzdelmekről közölnek kimerítő tudósításokat, de külön rovatot nyitott a választási manőverek számára. A liberális lapok természetesen azt színezik ki, ami a toryk táborában történik, míg a konzervatív párti *Times* a radikális manővereken gunyolódik. Így elbeszéli, hogyan iparkodott a radikális párt egy jelöltje *Logan* a győzelmet kicsikarni. *Logan* a betegágyból vezette választását és hívei nagyon meglepődtek, amikor hirtelen megjelent gyűlésükön. Ott nagy hatással lejtegette politikai elveit s a gyűlésről egyenesen visszafeküdt az ágyba. *Logan*ról beszélik azt is, hogy amikor az utolsó választáson nem kapott megfelelő helyiséget, kerekének építtetett egy termet s lovakkal vitette kerületének minden községébe és ott mondotta el beszédeit. A radikális *Labouchere* hívei plakátjukon azt hirdették, hogy minden szavazat, amely jelöltjükre leadatik, oly biztosan hat, mint egy angolra irányított boer golyó. A konzervatívok letépték ezt a plakátot és olyant ragasztottak helyébe, ahol *Labouchere* Krüger trónját hordja a vállán. Egy választókerületben a konzervatív jelölt elment egy óráshoz, aki már többször rá szavazott.

— Sajnálos, uram, szólt az órá, üzletemből élek, és az ön ellenéle olyan jó vevőm, hogy megfogadtam neki, hogy reá szavazok. Száznál több, olcsóbb fajta órá vásárolt nálam, vásárolt volna még többet is, de már nincs egy se ebből a fajtából.

A konzervatív párti jelölt kíváncsi volt, mit csinált ellenjelöltje ezzel a sok órával. Csakhamar rájött a titokra. A radikális jelölt bejárta az élénkbe munkásnegyedeket és majd az egyik, majd a másik munkást azzal a kérdéssel szólította meg:

— Ugyan kérem, hány óra van, az én kronométerem megállt.

A kérdezőt rendesen azt felelte:

— Nincs óráim.

— Nincs órája! — kiáltotta felháborodva a radikális jelölt. — Ilyesmí igazán csak egy konzervatív kormány alatt fordulhat elő. Az angol világhatalom hordozóinak nincs órájuk. Adja át kérem címét, holnap küldök önnek egy órá, és bármi történik is e héten, ön legalább tudni fogja, hányat ütött az óra.

— **A Széchenyi-szobor tolvajai.** A svábhegyi Széchenyi-szobor tolvajai közül kettő már a bíróság kezében van, s valószínűleg rövid idő múlva a többiek is hűtőre kerülnek. A tolvajok elárulták már lársaik nevét s azok kinyomozásával foglalkozik most a rendőrség. A szobor megkerítető számára kitűzött jutalmat valószínűleg *Havós* Imre detektív kapja meg, mint aki a tolvajokat kézrekerítette.

— **Az asszony és a leánya.** *Lipót-Nagy-Palugyán* egy *Devescska János* nevű birtokos felesége olyan férjet választott ki a leánya számára, akit a leány nem szeretett, ki is jelentette, hogy nem megy hozzá nőül. Az asszony annyira szívére vette az el-

lenkezést, hogy tegnap a Vágba ölte magát. A leány arra a hírre, hogy az anyja elemészette magát, megőrült. Főlválva sir és nyev s csupa vig nótát énekel. — A család szerencsétlensége nagy részvétet keltett megyszerte.

— **Gazdagodás peroról-perere.** Nemsokára hozánk is ellátogat *Rockfeller*nek, a híres amerikai petroleumkirálynak leánya, aki most Bécsben időzik. Fűljárára keres Európában gyógyulást a dusztagdag hölgy, aki ez idő szerint a világ leggazdagabb lánya. Atyjának ezer millió korona vagyona van s ezt egyetlen leánya fogja örökölni. Az öreg *Rockfeller*nek minden másodperben két korona jövedelme van s azt mondják, hogy óriási vagyonát lanckadatlan szorgalommal szerete; de ma is úgy dolgozik, mint amikor még semmije sem volt. Azonban ha ma felkel, mire felbőlik 7200 koronával szaporodott a vagyona. Hét órákor reggelizik, s mire befejezte reggelijét, 14.000 koronával gazdagabb. Irodáit reggel 9 órákor kezdi sorba járni s amidőn a *Broadway*on keresztül megy, vagyona 28.000 koronával emelkedett. Peroról perere gyarapodik óriási vagyona s este 6 órákor, amikor az ebédhez elkészül toalettyével, 86.400 koronával gazdagabb, mint reggel volt. Bécsben az ezermillió leányt sokan megbámulják. Nem azzal kelt fölöttét, amivel dusztagdag honfitársnői, nem fejt ki olyan pompát, egyszerűen él, s legfőbb öröme abban telik, ha jól tehet. Az uton is kerül minden fölöttét, egy ur és két nő kíséretében utazik.

— **Aknák a cár lábai alatt.** A carskojezelői székesegyház építésénél lengyel munkások is voltak alkalmazva, sőt lengyel építész vezette az alapozás munkáit. Ez elég volt arra, hogy a rendőrség szigorúan őrködjék a felett, hogy vajjon nem terveznek-e valamit a lengyelek s váratlanul megvizsgálták az építkezést. Egész esomó aknát találtak, amelyeknek — amint a vizsgálat során kint — az volt a céljuk, hogy a beszentelés alkalmával fölrobbanjanak s a templommal együtt legvégbe röptessék a cári családot is. Az aknák fölfedezését különben egy gyilkosság előzte meg. A lengyelek, akik az anarchizmus felé hajló szocialista párt tagjai, megölték egy *Schanzenberger* nevű munkavezetőt, aki föl akarta jelenteni a rendőrségnek a tervüket. A gyilkosokat a városi katonai bíróság halálra ítélte. De a cár megkegyelmezett nekik s a büntetést életük fogytáig tartó börtönre változtatta át. A veszedelmes pártnak, melynek tagjai a tett propagandáját vallják célra vezetőnek, különösen Kievdben van sok híve.

— **Öreg honvédek gyűlése.** Az 1848—49-es honvéd-egyletek ma délelőtt tartották az országos nagygyűlést, az új városbába közgyűlési termében, báró *Podmaniczky* Fügyes előnöke mellett, míg az alelnök tisztelet dr. *Balogh* Sándor és dr. *Csatlár* Lajos töltötték be. A honvéd-egyletek az ország minden részéről képviselve voltak s a nagy számban egybegyűlt öreg harcos sereg valóban fölemelő képet nyújtott.

Az országos nagygyűlés megnyitása után az elnök melegen üdvözölte az egybegyűlteket. Különösen a vidékieket, akik tekintet nélkül agg korukra, nem kimélték fáradságot hogy az ország legelőbbi vidékéről is eljőjenek a nagygyűlésre. Ezután felolvasták a jelenlévő egyesületi megbízottak névsorát. Konstatálják, hogy a nagygyűlésen, a központi bizottságon kívül, 40 honvédegyesület 90 taggal van képviselve. *Milár* Zsigmond főjegyző előterjesztette az évi jelentést, amelyben első sorban az elhunyt királyné emlékére tervezett „Órökimádás templom” javára megindított gyűjtés eredményességéről számolt be. Örömmel vette tudomásul a nagygyűlés, hogy a honvédenház ki van bővítve és ez évi július hónap óta 150 bajtárs élve teljesen gondnoki ellátást. Jelentette továbbá, hogy az 1849. október 6-án martír halállal kiemelt tábornokok 50-ik évfordulója napján az aradi ünnepségen 17 honvédegyelet volt s azok közül, a központi bizottságon kívül 13 egyelet tett koszorút a vértanu szoborra. Kegegyetesen emlékeztek meg a jelentés a múlt évben elhunyt bajtársokról. A körlehetetlen halál 29 bajtársról losszotta meg a 48-as honvédek a múlt esztendőben. Ezek közt van *Hollán* Ernő altábornagy is, kinek özvegye, férje elhunytá alkalmából 600 koronát juttatott báró *Podmaniczky* elnök kezéhez, az öreg honvédek közt való szétosztás céljából. A közgyűlés az adományért hála köszönetet szavaz az özvegynek. A jelentés tudomásul vétele után dr. *Balogh* Sándor alelnök, a számvizsgáló bizottság elnöke mutatta be a múlt évi számadásokat. E szerint a központi bizottság kiadása 1694 forint 72 krajcár volt, a kormánytól rendelkezésre bocsátott 1700 forinttal szemben. A jövő évi költségekre ugyancsak 1700 forintot irányzott elő a nagygyűlés. A vármegyék indítványai során jelentette dr. *Balogh* alelnök, hogy Csongrád és Győr vármegyéknek a nyugdíjajavítás tárgyában beadott indítványa tárgyában nyerték és a magyar kormánytól biztató ígéretet nyertek.

Végül az alapszabályok 35. §-a értelmében a központi bizottság egyharmad részét, vagyis 10 rendes és 5 pótaggát, újból választották. Ezzel a nagygyűlés az elnök ültetésével véget ért. Az országos nagygyűlést közös ebéd követte a Sas-Kör helyiségeiben.

— **A berlini koldusok nyelve.** Mint ahogy a tolvajoknak megvan a maguk külön nyelve, amit csak ők értenek meg — és a detektívek, a koldusoknak is külön módjuk van az egymás közötti értekezésre — Berlinben. Az alatt, hogy: — koldusok, szervezett nagy testületet kell képzelni, amelynek még a börtöne is megvan és a papírja is. Azokat a listákat árulják benne, amelyekből helyismeretel tanul a még tapasztalatlan koldus. Minden kerület gazdag embereiről lajstromot vezetnek pontos adatokkal. Bele kerül a törzslapba az is, hogy ha tönkrement az illető, vagy ha másodsorú házasodott s olyan feleséget kapott, aki kiszidja a koldust, az örvendetes családi események évfordulóit, amiket okosan ki lehet használni; szóval: minden olyan adat, amelyből az alamizna nagyságára következtetni lehet. Vannak aztán egészen különleges és persze sokkal drágább jegyzékek. Ezekben a bőkezű emberbarátok nevei vannak felsorolva. Börtöne van az ajándékba kapott vagy itt-ott elemelt holminak is, sőt a felek levelezés útján is értekeznek. Ezek a levelek pedig sem nem németül, sem nem volapükül, hanem koldusul az ő nyelvükön vannak írva. A koldus, aki már kéregetett valahol, üzenetet hagy az utánkövetkezőnek a lépcsőház vagy a folyosó falára írva. 50 azt jelenti, hogy bőséges eredményre van kilátás, a kereszt pedig azt mondja, hogy a házban csupa zsugori lakik. Van olyan koldus is, aki szintén a házak falán, a festés mintái közé jegyzi föl látogatása dátumát és az összeget, amit kapott.

— **Inseg Csikmgyében.** Csikmgyében kitört az éhínség. A lakosság csapatostul hagyja el a családi tüzhelyet, hogy más határon keressen foglalkozást. Ezeket a csapatokban kivándorló munkásokat a román határőrség nem bocsátotta át a határon. Hiába hivatkoztak az utuleveikre, visszaverték őket. Ekkor aztán kisebb csoportokban, kerülő utakon átszökdöstek a határon s egy hónapi barangolás után teljesen lerongyolódva és kiéhezve, a napokban éretk vissza nyomorgó családok körébe. Így bannak el most Romániában a székely munkásokkal, a kiket pedig ezelőtt alig tudtak nélkülözni. A nyomor legnagyobb részben Csikmgye felső részén, Békás, Ditró, Alfalu, Szent-Miklós és Szent-Domokos községekben van elterjedve. Most ismét fölkerelkedtek a csikiak s munkakeresés végett elmentek Erdély nyugati részébe és Bihar megyébe. Ottthon maradt családjaikról pedig a hatóságok gondoskodnak, hogy az éhhaláltól megmentsék őket. A lakosság nyomora most arra késztette Csikmgye törvényhatóságát, hogy föliratot intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, melyben arra kéri a minisztert, hogy a Médéfalva—Kerefalva—Szent-Domokos irányában építendő vasútvonal építésének megkezdését még a tél beállta előtt rendelje el hogy a nyomorban sanyló munkás-családok az építkezés által némi keresethez jussanak.

— **Szocialista kongresszusok.** Párisban most a békekongresszuson kívül még három kongresszus székelt: a *Szocialista*, az *Anarkhista* és a *Népnevelési* kongresszus. A szocialisták és anarkhista gyűléseibe rengeteg hallgatóság önzlik, úgy, hogy rendőrök őrzik a karzati folyárakat. A tanásteremben egymást érik a viharos jelenetek, a népnevelési kongresszus ellenben a legnagyobb csendben tárgyalta le napirendjét, hallgatója nem igen volt. De bár a legkevesebb vizet zavarta is, a legkomolyabb, a legértékesebb beszédek itt hangzottak el. Az első szónok *Bourgeois*, volt közoktatásügyi miniszter, gyönyörű szónoklatában azt fejtegette, hogy a népnevelés az egyedüli védő fogvagy a szocializmus és az anarkhizmus ellen. A legnagyobb sikert azonban egy nemesi gyáros aratta, aki azt mondta, hogy a népnevelés első feladata: tanítsa meg a munkásokat a tényeket meglátni, hogy felszabaduljanak a sző hatása alól, melynek most rabzsolgái. Ha a munkás megtanul látni és kellő értékere tudja redukálni a szónoklatok értékét, akkor ninesen vad szocializmus és ninesen anarkhia, csak szociális bajok vannak, melyeket lassan, fokozatosan lehet és kell orvosolni. Felszólalt csaknem valamennyi francia szaktekintély és valamennyi a szociális mozgalmak és a szociális nyomor leküzdéséről beszélt a népoktatás útján.

Este négyszáz terítéssel bankett volt a Grand Hotelben.

— **Titokzatos gyilkosság.** *Wittner* József és *Helner* Ferenc mehalai, temesmegyei lakosok, vasárnap reggel avval indultak el hazulról, hogy a temesvári vásárra gabonát szállítsanak. A két ember be is érkezett Temesvárra, ahonnan kocsijukat hazaküldték avval az üzenettel, hogy délután ők is haza mennek. A két ember családja azonban hiába várta vissza őket, mert reggelre azt hozták hírül az aggódó családnak, hogy *Wittner* és *Helner* véresen találtak meg az erdőben. *Wittner* már halott volt, *Helner* azonban még el tudta beszélni, hogy két temesvári ember szurta le társát, mintán mindkettőjüket kirabolták. A vallomás alapján megindították a nyomozást, amely kiderítette, hogy a két gazda a vásár után egy

koromban iddögált, ahol két idegen csatlakozott hozzájuk. A vizsgálat adatai szerint körülbelül nyolcszáz koronát raboltak el a két gazdától. Eddig már többeket elfogtak.

— **Cigány házalók.** Néhány nap óta egész sereg oláh-cigány járja be a fővárost, boldognak-boldogtalanul kínálgatva rikító, izléstelen szövegeiket és egyéb szövegtáruikat. A budapesti kereskedelmi és iparkamara arról értesítette most a fővárost, hogy ezek az oláh cigányok két osztrák gyár selejtes áruit árulgatják s avval hitegetik az embereket, hogy áruik székely házi iparickek. A tanács erről a visszaélésről legott értesítette az összes kerületi előljárási irodákat és a rendőrséget s elrendelte, hogy az oláh-cigányok ellen járjanak el a legerélyesebben.

— **Halálos pofon.** Schuper Pál munkavezető ma reggel hanyagságra miatt megdögölt. Kis Mihály lakatoslegényt a Schlick-féle vasöntő műhelyében. Kis annyira fölháborodott a szemrehányáson, hogy az öreg munkavezetőt arculütötte. A fiatal ember ezzel nem elégedett meg, s kalapácsot ragadva, föllebbvalójára támadt, de szerencsére nem tehetett benne kárt, mert idejében lefogták. Az öreg Schuper a pofon után az igazgatósági irodába ment, ahol hírtelen rosszul lett s kevéssé rá meghalt. A munkavezetőt a boncoló intézetbe vitték, a brutális lakatoslegényt pedig letartóztatták.

— **Utonálló suhanok.** Csetkő Antal asztalos tegnap késő este a feleségével a Stefánia-uton sétálgatott. Mikor a Csömöri-ut keresztezéséhez értek, egyszerre csak két suhanéppal toppant eléjük. A két utonálló átnyalobolta az asszonyt, s magával akarta vinni. Az asztalos az asszonnyal egyetemben lármát csapott, s rendőrről kiabált. A lármára előjött a közeli őrszem, de ekkor az utonállók egyike megszurta az asszonyt. A rendőr látására mind a kettő futásnak eredt, a rendőr meg utának vetette magát. Hosszas hajszá után az egyiket el is fogta s bekísérte a VII. kerületi kapitányságra, ahol kiderült, hogy az illető Szeifert János 16 éves eszavergő, aki már többször volt büntetve. Kihallgatása után lezárták, s a rendőrség most társa után kutat, akit nem akar elarulni.

— **Rendőri hírek.** A Mátyás-hegyen ma reggel a Bagyalics-féle nyomdában tűz támadt. A veszedelem hírére kivonult a II. kerületi tűzoltóság, amely a tüzet hamarosan elfojtatták. — **Moravcsik József** nagykovácsi születésű 7 éves fiú a Hédgöki-úton pajkosaságból felmászott egy fára. A fűszaka ekközben oly szerencsétlenül esett le a fáról, hogy az agyrázkódás tünetei közben szállították a Szent-János-kórházba. — **Kajdacs István** kocsis az éjjel az Alsó-Erdősor-utca és Kerespesi-ut sarkán összeveszett **Petrovics András** gyári munkással és **Pintér Ferenc** lovászsal. A vége az lett, hogy Kajdacs összeszurkálva maradt a helyszínen. Bevittek a Rókus-kórházba, az elmenekült tetteseket pedig a rendőrség keresi.

(x) Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!

Mese

egy adóötlet-adó férfitör.

Még háziur korában Kohn Lipót
— E név új s mindig közkeletű volt —
Bérbe adá — mint más — a sok lakot
S kapott
Erte sok-sok forintnyi bért
Amint mondom
Sok-sok forintnyi bért.

S elégedett még sem volt Kohn Lipót
Azért ajánlott hát egy új adót
De nem magának s önző érdekért:
S ezért
Kapott a Tanács ötven milliót
Mint mondom
Eddig ötven milliót.

De most háziur volt csak Kohn Lipót
— Látsz sok példát ehhez hasonlítót —
S mivel egy csepp kis háza sem maradt,
Szaladt:
Fizessék meg az ötletét
Mint mondom
Fizessék meg ötletét.

De im hiába kiált Kohn Lipót
S kérdi kesergve: e kacaj mi volt?
Szeme a ködös jövőbe mered
S mehet
Keresni új adónemet
Mint mondom
Még egy új adónemet.

Morál:

Lehet bárkinek neve Kohn Lipót
S ajánljon adót párjaritkított
Önzetlenül és még oly hasznosat: —
Sokat
Mindig csak adószedés ér
Amint mondom ...
... S a mese véget ér ...

Pont.

FŐVÁROS.

(*) **Ös-Budavár csődje.** A tanács mai ülésében bejelentette a tiszti ügyesség, hogy nem kért csődöt az Ös-Budavára vállalat ellen, mert másokat is, akik kérték, visszautasított a kereskedelmi és váltótörvényesség, azért, mert nem tették le az e célra szükséges 1000 korona biztosítékot. Az ügyesség egyrészt azt javasolta a tanács előtt, hogy a behajthatatlan követeléssel szemben ne kockáztasson meg a főváros újabb 1000 koronát, vagyis ne kérjen csődöt a vállalat ellen. Ehhez a javaslathoz a tanács hozzájárult.

(*) **Kokszállítás.** Az 1901. évi koksz-szükséglet szállítására nézve a tanács a mai ülésében elfogadta a gázgyár ajánlatát, amely szerint a budai részre 4 koronáért szállítja métermázsánként, a pesti részre pedig 3 korona 56 fillérért. Eddig 3 korona 56 fillér s illetőleg 3 korona 36 fillér volt a koksz ára a főváros részére.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Népszínház.** Zajos estéje volt ma a Népszínház. Gécy István zamatos népszínműve, *Ami az erdő mesél*, került színrre teit ház előtt. Igaztalanság volna azzal vádolni a fővárosi közönséget, hogy eltoppant az érzelme a népszínművek iránt. Fényes cáfolat volt erre a mai est is, amely megmutatta, hogy a jó népszínműért tud még lelkesedni a magyar közönség. Olyan őszinte és lelkes tapsvihart, mintaminő ma este hangzott tel a Népszínházban nyílt színen és felvonások végén ritkán idéz fel az angol operette-mesterek ésbontó táncmuzsikája is. Gécy új népszínművének az életből szakitott alakjai, a népelet igaz jellemzése s a hamisítatlan magyar őshumornak a drámai bonyodalom szálai közt való felecsillanása, nem tévesztették el hatásukat. Olyan ez a darab mint egy értékes szövegből készült sült ruha, amelynek komorságát harmonikusan oszlatja el az itt-ott diszül pazonon rászórt ezüstsallám. S a kitűnő, egybevágó előadás, amelyet *Blaža* Luiza örökifjú művésze emelt magas művészi nivóra, érvényre juttatta a népszínmű minden szépségét. Főlevenegetek lelünkben a régi, szép napok, amikor sürűbben csendült meg a magyar nóta a Népszínház deszkáin s amikor — épp úgy, mint ma, — lehetett népszínművet adni ünnep- és vasárnap estén kívül is. Azt hisszük, hogy Gécy új népszínműve elseje a sorozatban azoknak a népszínműveknek, amelyek utat találnak a magyar közönség szívéhez és hivatva vannak visszaállítani a népszínmű régi dicsőségét. Elzerte ezt a mai telt ház is, amely — az ötödik előadásán — vagy tiszteletre hívta a főszereplőkön, *Blažánán*, *Gassi* Mariskán, *Némethen*, *Vidoron* kívül a — szerzőt is, akinek utoljára még a vasfüggöny kis ajtaja előtt is meg kellett jelennie. Vastaps egy népszínmű ötödik előadásán! Hogy is mondja *Owen Hall* mester a Görög rabszolgában: *Furcsa kerék a szerencsekerék* ...

** **A Nemzeti Színház premierje.** A Nemzeti Színházban, mint már megirtuk, pénteken, október 5-ikén, lesz *Dumas* Sándor *A tékozló apa* (Un père prodigue) című színművének a bemutatója. A darabot *Fás J. Béla* fordította s a következő szereposztással kerül bemutatásra:

Gróf De la Rivonnière — *Nday*, André vicomte, a fia — *Jedni*, De Chavry márkiné — *Paulyné*, Helén unokahuga — *Mészáros* Gizella, *Tournas* — *Gyenes*, *Ligneray* — *Császár*, *Praülles* — *Hetényi*, *Naton* — *Horváth* Zoltán, *Godefroy* — *Rákosi* Szi, *Albertin* — *Hettyey* Aranka, *Joseph* — *Lalabár*, *Victorine* — *Boros* Ferike.

A darab főpróbáját holnap, esütörtökön, délelőtt fél tízenykor tartják meg kizárólag a sajtó meghívott képviselői előtt.

** **Új eredeti énekes darab.** *Gerő* Károly, a jeles színpadi író, *Asszonyháboru* címen új, három felvonásos énekes darabot írt, amelynek tárgyát a fővárosi életből merítette. *Gerő* a Népszínház ez idei évadjára szánta darabját s már be is nyújtotta a színházhoz.

** **Müller Katica tánciskolája.** D. Müller Katica, a Magyar Királyi Operának egykor ünnepelt primaballerinája visszatért külföldi tanulmányutjáról, melyen a bécsi, berlini, brüsszeli és párisi tánciskolákat végig látogatta. *Párisból* a divatos táncokat* is elhozta és ezeket fogja tanítani a most kezdődő évadban.

** **Az óvatos igazgató.** Egy, kényomatot tudósító ma a következő érdekes és a pikantériát nem nélkülöző sorokat küldi nekünk:

A Magyar Kir. Opera igazgatója, *Mészáros Imre*, ebben az állásban, úgy látszik, nem nagyon érzi magát biztosnak. Amikor a múlt esztendőben kinevezték, a Nemzeti Zenede igazgatójához azzal a kéréssel fordult, hogy az iskoláiv végéig szabadságolják. Ez meg is történt. *Mészáros* igazgató most újabb egy évi szabadságot kért a Nemzeti Zenedétől, amit a választmány tegnapi ülésében engedélyezett is.

A Nemzeti Zenede választmánya különben *Metz* Albert segédtanárt bízta meg *Mészáros* operai igazgató helyettesítésével.

** **Az udvarképes Szókimondó asszonyság.** *Sardou* ismert színművét, a *Szókimondó asszonyságot*, mult szombaton előadták a berlini udvari színházban. Nem érdektelen, hogy ez volt az első német udvari színház, amely a *Sardou*-darabot besorozta műsorába, amivel a kissé szabadszáju asszonyság udvarképes is lett. A darabnak különben nagy volt a sikere.

** **A Nemzeti Zenede (Zenekisla) ülése.** A Nemzeti Zenede (Zenekisla) gróf *Zichy Géza* elnökle alatt ma választmányi ülést tartott, amelyen az elnök emlékeződet mondott az intézet elhunyt alelnökéről, *Gerlóczy* Károlyról. *Bartay* Ede igazgató bejelentette, hogy az intézetbe eddig 1118 növendék iratkozott be. A folyton tömegesen jelentkező növendékek elhelyezése újabb párhuzamos osztályok föllállítását szükséges, amelyeknek vezetésével *Aggházy* Károly, *Bodó* Alajos, *Joanovits* Irén, *Kaldr* Károly, *Rennebaum* Ágosta, *Schütze* Rozs, *Kálmán* Adolf, *Kladivó* Vilmos, *Tomka* István és *Effenberger* Ilona tanárokat bízták meg. *Norgauer* Etel végzeit növendéket segédtanárnóknak választották. *Kämpfe* Adolf nyugalmazott oboatanár helyébe *Mayer* Adolf és az intézettől megvált *Wischendorf* Henrik fogott-tanár helyébe *Papp* Zakariás operaházi tagokat választották meg.

** **Gyermekehngverseny s Telefon Hírmondóban.** Ma délután 5 órakor rendezi a Telefon Hírmondó rendezőtestületi gyermekehngversenyt, melyen a következők művészek vesznek részt: *Földy* Klára, *Kronner* Mariska és *Fuján* Leona úrné, *Dajka* Balázs, dr. *Hódy* Lajos, *Kaszalicsky* Antal, *Nánássy* Géza és *Takács* Viktor urak. A hngversenyt a gyermekek kedvenc barátja *Zörgő* bácsi rendezi. — Este a Telefon Hírmondó közvetíteni fogja a magyar királyi Operaház előadását, a *Carment*, azután pedig 11 óráig még katonai és cigányzene lesz hallható a kagylóin keresztül.

Tetemrehívás.

(Eredeti dalmű 1 felvonásban (2 képbén.) Szövegét *Arany* János balladája után írta *Versényi* György. Zenéjét szerzte *Furkas* Ödön. Először fog színrre kerülni a m. kir. Operában 1900. október 5-én.)

— Szövegextraktum. —

SEMÉLYEK:

Bárczy István; Bárczy Benő, fia; Csáky Tibor; Kund Abigél; Benő titkos arája; Tamás, Benő szolgálja; Pető, Abigél aprója; Vadászmeister; Pórosztó; Kálmán, Kabos, Szabolcs, Balázs, Bárczy Benő barátai. — Vadászok, hajtók, csalósok, alabárdosok, pecekré, nőb. nép. — A történeli helye: Bárcz falu a Mátrában. — Idő: 1300.

Első kép.

Tisztás a radványi erdőben hegyektől környezve. Holdas éj. A szin elején Tamás (60 éves ősz) és Pető (20 éves) a kialvó tüzet élesztgeti.

Pető.

No hallga bátyám, mondsza csak,
Igaz-e, mit sutognak?
Benő úri hogy honn maradt?
Hitelt adjunk e sóknak?

Tamás.

Tán el se jön, tán kedve sincs
Szarvasra, őzre vární,
Am bizonyos, a rendező
Maga az öreg Bárczy,
Benő úr zord kedvébe van,
Bősz harag él szívében,
Tiborral összekoccana
Tegnap a nyílt fényreun.
Kilencágú szarvas bika
Holtan rogyott a rétre;
Benő s Tibor éles nyila
Szegényt egyszerre érte.
Mindkét nyilvessző jól talált,
A szarvast hát ki lötte?
Ezen vitáztak, bú, harag
Ezért szállott szívükre.

(Benő merengve jó. Előbbiek a háttérben maradnak.)

Benő:

Nem, nem szeret ő igazán engem!
Ah Istenem! örültél kell lennem.
Hiszen arca, hüvös szeme lángol,
Ha előtte Tibor úri táncol.

(Kürtszó a távolban. Benő egy sáru bokor mögé visszahúzódik. Hajnalodik. Vadászok, pecekré kutyafalkát vezetve, hajtók jönnek. Majd Abigél s Csáky Tibor s többen lovon nyargalnak be.)

Abigél.

Egy régi dal jutott eszembe ...
Víg és furcsa volt e nóta.
Egy kis bohó lány danolta
Vidáman: „Egyszer volt egy leány,
Ki csak úgy játszott a legénynevel,
Mint macska szokott az egérrrel.”

(Abigél néhány rózsát dob az ifjak közé, melyekből Tibor elkap egyet és kebelére tűzi. Benő komoran belép. Előbbiek.)

Tibor. (Benőhöz lép.)

Vitéz Benő, későn jövel.
Korábban kelt szép Abigél.
Rózsáit szétosztogatta.
Abigéltől kapiam ezt.

Benő.

Hazudsz! ezt nem adta néked,
Nem illet e rózsza téged.
(Letépi Tibor rózsáját és eldobja.)

Tibor.

Vakmerő te, ezért lakolsz!
Benő (Tiborhoz).
Másutt végzünk Csáky Tibor!

Tibor.

Készen várlak én bármikor!
(Abigél a sátorból kilép, észreveszi Benőt, aki haraggal eléltve távozni akar.)

Abigél (komolyan Benőhöz).

Benő maradj, kérlek, maradj velünk!
Nélküled nem lenne vidám napunk.

Benő.

Hogy úgy legyen, az tőled függ csupán,
Tedd meg, mit én kívánok, óh leány!
A míg vadásznak völgyön, bércen,
Maradj te itt egyedül én velem!
(Szolgák a sátorból edényekben ételeket és italokat hoznak ki.)

Bárcey.

Vendégim, e szép reggelen
Vidám szívvel köszöntelek!
Jó napunk lesz, ha nem eszünk
Meg az összes előjelek.
(Vadászmester hirtelen kilép. Előbbiek.)

Vadászmester.

Hölgyek, urak! már a hajtsák
Elkezdődött. Ha úgy tetszik...

(A társaság fölpatpan s gyorsan eltávoznak. Csak Benő s Abigél maradnak. Kivülről elhaló zaj, kürtszó, ebszoholás.)

Abigél.

Gyerünk! Ezek várnak ránk.

Benő.

Óh nem menj el, ne menj el,
Maradj velem, híveddel!

Abigél.

Hallod a vadászajt?
Oh mint izgat engem!
Gyerünk Benő, gyerünk!
Nekem ott kell lennem!

Benő.

Ha ma itt hagysz, elborúl világom,
S élve nem látsz többé a világon.

Abigél (nevetve).

Tán megölnöd magad? Nosza hát!
Aranyos törömet adom át.

(Abigél elsiet csókot intve Benőnek. Benő fájalmában egy köre roskad.)

Benő.

Vége! vége! soha nem szeretett,
Összetörte, eldobta szívemet.
It halok meg — itt észrevesz talán,
S kacagjon — hogyha tud — az a leány.
Szívem e mártja Abigél tőrét s meghal. Künn erős kúrthar-
sóság.)

Pető (egyedül jön):

Hol vagy úrfi, hol te merre
Ez iszonyú rengetegbe?
De óh nagy ég! Omlik pirosuló vére!
Meghalt vón! Gyilkos! Segítség! Vége!
(Elrohan, de csakhamar visszatér Tamással.)

Tamás (kétségbeesve borúl gazdjára),
Ki hát a gyilkos? Istenemre!
Tibor! Tibor! ki más lehetne!

(Minden oldalról betödulnak a vadászok, Abigél, a nők és Bárcey István kivételével. Szolgák újból közre fogják s fenyegetik Csáky Tibort.)

Tamás.

Fegyverre! fegyverre! Ne állj tétlenül!
Csak ő a gyilkos, csak ő egyedül!

(Többen fegyvert ragadnak. Tamás felajzott nyílát szegzi Tibornak.)

Bárcey (betoppan).

Megálljatok! Megálljatok!
Oh bűm alatt leroskadok,
Tetemre hívást rendezek,
Idézve lesz ifjú, öreg.

Tibor.

Engem is ér sötét gyanú?

Bárcey.

A vérző seb leszen tanú!

(Szolgák közre fogják Tibort, ki szótlanul engedi magát vitetni. Benő holttestét kopjájukon vállukra emelik s megindulnak vele. A függöny összecsapódik.)

Második kép.

(Feketével bevont tágas udvar a várban. Emelvény, melyre Benő holtteste van helyezve. Bárcey, kivont kardja a mellette álló kis támlánlan széken nyugszik. Kar és ma.)

Pörösztő:

S egyenként sorra lépjetek
A holt élé Báro lakó!
(A nép hosszu menetben elvonul.)

Bárcey (merően nézi az elvonulókat):

Nem ez a bűnös, újra nem...
Jöjjenek ellenségei, ha voltak!
Nem, nem indul sebe a holtuak.
Deli barátai most ti jöjjetek!
Kálmán, Kabos, Szabolcs, Balázs, Beteg.
(Az ifjak elvonulnak a halott előtt.)
Sorra belépdél a sok dalia,
S nem vérzik egyre se Bárcey fia.
Idézem hát Csáky Tibort!

Tibor (előlép, a halott előtt bátran megáll).

Bárcey.

Nem, nem vérzik a drága holt!
(Erőt merítve)

Jöjjön hajadon hűga, az anyja!

(Bárcey leányával sírva és roskadozva elvonul a ravatal előtt.)

Bárcey.

Jöjjön utolszor, boruljon rája
Szép szeretője, édes arája!

(Abigél fehér ruhában réveteg tekintettel belép. Derékán törőnek üres hüvelye lóg. A holttesthez közelít.)

Abigél:

Egek! e tör — e tör enyém!
E tört neki én adtam, én!

(Hirtelen rémülettel körültekint.)

De Bárcey én meg nem ölöm.
Szerettem őt, s ezt tudva arra kért,
Ne menjek el vadászni kedvéért,
Unszolt maradjak véle egymagam!
Mert hogyha nem: ő megöli magát.
Enyelgve adtam neki töröm át...

(A halotthoz lép, a tört vad mozdulattal kiragadja s merően nézi. A seb véreznai kezd.)

Bárcey (kardot ragadva felugrik s elébe lép).

Lányom, ez ifjú gyilkosa vagy!

(Abigél a tört elejt, agyához kap, mosolyogni kezd. A nép s a többiek megérve a történeteket letérdelnek.)

Mind.

Az Isten ítél!

VÉGE.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A Magyar Könyvtár** most küldi szét szeptemberi sorozatát, mely ismét néhány tartalmas munkával gyarapítja az annyira népszerű vállalatot. *Petőfi* munkái közül most a Vegyes tárgyú költemények kerültek sorra, illusztrációkról *Tull Odön* gondoskodott. A legnagyobb magyar lírikushoz méltóan sorakozik a német dal egyik legnépszerűbb mestere, Heine, akinek munkáiból *Endrődi Sándor* kitünően fordított egy füzetre valót. Műfordítás a 185. szám is: *Abrányi* Emil gyönyörű magyarításában jelenik meg benne *Racine* klasszikus szomorujátéka, *Phaedra*. Az elbeszélő irodalmat *Tarcai György* képviseli egy történeti novellával. Egy francia utelről, *Vanderheyem* Gaston mondja el egy füzetben husz hónapos abesszíniai élményeit. Megrendelhető a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában.

○ **Szeged és népe.** A szegedi *Dugonics-társaság* ily cím alatt 1200 korona jutalomdíj mellett néprajzi munkára pályázatot hirdetett, melynek eredményét a Társaságnak szeptember 30-án tartott ülésén hirdették ki s a jutalmat a pályamunka bírálói egyhangú dicsérettel *Kovács János*nak, a *Dugonics-társaság* tagjának ítélték oda. Egyben elhatározták, hogy a nagybecsű munkát még ez év folyamán illusztrációkkal is ellátva kinyomatják.

SPORT.

○ **A versenybirkózás.** Csaknem telt ház előtt folytatták ma a nemzetközi birkóversenyt az állatkerti cirkuszban. Öt pár került össze, de csak kettőnek a mérkőzése érdemel említést, a többiben a vesztes fél két válla nagyon hamar érintette a porondot. *Hackenschmidt* és *Fengler* küzdelme nagyon érdekes volt már azért is, mert ez a pár a küzdők közt a Derby klasziszt képviseli. Hatalmas méretű két alak, maga *Hackenschmidt* pedig, aki még egészen fiatal ember, olyan óriási izomtömeg, amilyenről fogalma alig van az embernek. A mint ma elbánt a muszka orosz-lán *Fengler*-rel, úgy alkalmasint ott lesz ő a finishben is, amikor az ötözer korona sorsa eldő. De ez az öt percig tartó küzdelem inkább csak a küzdők személye révén volt érdekes, sokkal szebb,

izgatóbb és mulatságosabb volt két fiatal taliának, *Robertonak* és *Raicevicinek* a küzdelme. Az egészen fiatal *Roberto* a szimpátikusabb, mindjárt az összeménésnél az ő pártjára állott a közönség, mely ma különösen hangos volt. Amit a két fiatal olasz a birkózás alatt mint tornász véghezvitt, azt gyönyörűség volt nézni. Csaknem végig a temperamentusabb *Roberto* volt a támadó, de *Raicevic* gyönyörű védekezésével láthatóan fásasztotta fiatalabb ellenfelét, aki viszont a legfélelmezből helyzetekből került újra és újra föléje szívós partnerének. Sokáig úgy látszott, mintha *Roberto* lenne a győztes, de az első 11 perc multán, a második menetnél folytonos támadása még jobban fásasztotta, úgy hogy 24 perc és 34 másodpernyi gyönyörű tusa után egyszerre megadta magát, csaknem önként érintette fáradt vállával a porondot. A publikum zajosan megéljenzte a két fiatal birkózót. A *Hitzler—Albert de Paris* match rövid egy perc és husz másodperc alatt dőlt el a *Hitzler* előnyére, *Lassartessenek* pedig még rövidebb, 25 másodperc alatt sikerült *Charles de Nancyt*, a másik franciát földhöz teremteti. A Van der Berg—Weber match, mely a program első száma volt, konfliktust támasztott a közönség és a versenybíró közt, amennyiben a közhangulat szerint Weber vállá nem érte a földet. Ez csakugyan úgy is látszott, annyira, hogy a közönség tombolva követelte, hogy engedjék össze újra a két birkózót. Ez azonban nem történt meg, hanem folytatták program szerint a birkózást, Holnap este folytatódik az érdekes küzdelem.

○ **Őszi lövészversenyek.** Régi híres verseny szerepel a holnapi nap programján, mely a régi jó időkben egyik legszebb versenye volt az egész sportesztendőnek. Akkoriban Nemzetközi díj volt a neve, most pedig Lovaregyleti díjnak hívják s gyönyörű tisztelet-díjjal kívül 16.000 koronával dotálják. Hogy ki nyeri meg a díjat, nehéz eldönteni, mert a legjobb lovak pónalítás tartoznak vinni győzelmekért, de azért valószínű, hogy *Attila* nagy terhével is előkelő szerepet fog a versenyben játszani, dacára a Legerben szenvedett vereségének. Csak *Sabri* lesz nagyon komoly ellenfele, talán legyőzője is, ha jó kondícióban áll a sárthoz, mert ezuttal hét kilogrammu előnyt kap *Attilától*. A többinek alig van kilátása a győzelemre; *Kartal* esinálhat még helyre leginkább meglepetést. A holnapi versenynapra tipjeink a következők:

I. *Tiamo—Elluci.*II. *Dunántul—Cavalanti.*III. *Sabri—Attila—Kartal.*IV. *Patrizierin—Trappist.*V. *Aspic—Béza.*VI. *Sandy—Ulaberek.*

○ **A Lovaregyleti díj eredményét** mindazok, akik nem mehetnek ki a versenyre, a Telefon Híromdó utján tudhatják meg, mert a Híromdó telefonjelentések alapján az egyes versenyek lefolyása után mindjárt részletes jelentést olvastat fel. Az összeredmény felolvasása 6 órakor lesz, melyre riadójellet hívja fel a beszélő újság szerkesztősége a nagyközönséget.

Nyíltér.

Egyéves önkéntesek
legjobban és legelőszöbben szereshetik be felszerelésüket az előnyben ismert

BLUM és TARSÁ
szereb királyi udvari szállító és ó. cs. és királyi Fensége József főherceg udv. szállító cégéi

Budapest, Sütő-utca 2. sz. Szervita-ter sarkán.
Sorozatköteleseknek folyamodványintéssel ellátott tárgyakért díjmentesen küldjük és felvilágosításokkal szívesen szolgálunk.

Somatose

(oldódó hűsthernye)

orvosi szakteltek véleménye szerint a „tápkészíté-
nyek ideája” betegeknek és gyengéknek.
Idegeket és izmokat erősíti.
Gyógyszertárakban és gyógyanyag-kereskedésekben.

Leghatóságabb
VIRAS
arzenes viz
versenydíjnyerő,
női betegségek,
ideg-és borbeteg-
ségek stb. ellen.

Kapható az összes gyógyvív-üzletben, gyógyszerár 6. drogeriákban.
MATTON ÉS WILLE, BUDAPEST.

Császárfürdő
BUDAPESTEN.

(Az e rovat alatt közöltettek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Az új koronaügyész-helyettes.** Szerényi Kálmán győri főügyész, a király koronaügyész-helyettesévé nevezte ki. Az új helyettes, aki szintén csak a legfelső bíróság oldala mellett működik, ma foglalta el hivatalát. Szerényi, mint volt kuriai bíró, ezáltal nem tesz hivatali esküt.

§§ **A jótálló ékszerész.** Apfel Fülöp ékszerkereskedő huszonöt év óta most harmadszor jelentett fizetésképtelenséget. A harmadik fizetésképtelenségért a vádlottak padjára került. Roth Adolftól ugyanis százkilencven forint értékű ékszert vásárolt hitelbe, de nem fizetett, hanem elzalogosította a tárgyakat. Apfel Fülöp család miatt a bíróság elé került, de fölmentették, mert elfogadták azt a védekezését, hogy vejejéért vállalt jótállása következtében, a maga hibáján kívül, ment tőnkre. Ezt az ítéletet Tolnai Antal bíró előadásában megerősítette ma a tábla is.

§§ **Sikkasztó pénztárosnő.** Bartos Emma, a keleti pályaudvar pénztárkezelője, a kezelésére bízott pénztárból 815 forint értékű jegyfüzetet és értékjegyet sikkasztott el. A rovanások alkalmával arval védekezett, hogy Szántó József vasuti alizsintek adta kölcsön a hiányzó jegyfüzeteket. A vizsgálat azonban nem igazolta a pénztárkezelőnő állítását, mire a bíróság hivatali sikkasztás vétségéért öt hónapi fogsággal és hivatalvesztéssel sújtotta. A tábla másodfokú büntetőtanácsa Bakos János bíró előadásában ma helybenhagyta ezt az ítéletet.

TÁVIRATOK.

Belgrád, október 3. A megkegyelmezettek kérné fogják a merénylet per revízióját.

Páris, október 3. Biztos hire jár, hogy Ballot Beauprés-t a semmitűzők első elnökévé és Jonnardot Algéria kormányzójává fogják kinevezni.

Páris, október 3. La Ferrère elfogadta a semmitűzők főügyészének állását, amelyet azelőtt Maneau töltött be.

Bécs, október 3. Távirati jelentés szerint a Leopard osztrák-magyar hadihajó ma Korfuba érkezett. A hajó október 5-ikén Argostoliba megy. A hajón minden rendben van.

Mexikó, október 3. Porfirio Diaz újra megválasztott elnök december 1-én foglalja el újra hivatalát. A lakosság nagy ünnepségekre készül.

Lima, október 3. (Reuter.) A kongresszus a kabinetnek Bellaunde volt pénzügyminiszter ügye miatt bizalmatlanságot szavazott. Az új kabinet következőképpen alakult meg: Almenard: elnökség és kereskedelem; Osma: külügy; Yapata: belügy; Villanueva: igazságügy; Portalla: hadügy; Jovar: közmunkaügy.

A pozsonyi kiállítás.

Pozsony, október 3. Délután Kiss Államtitkár meglekintette az újonnan építendő vicecellárisokolai telepet, a téli kikötő folyamatban levő munkálatait, ezután a szőlőművelés egyesületének pinchehelyiségeit és özvegy Hubertné pezsgógyárát. Este a városi színházban volt. Darányi miniszter Fülöp Jónás elnökhez következő sürgöny érkezett:

„Hozzám intézett szíves üdvözlőket egy nagyságodnak, mint a fáradhatatlan rendező bizottságnak őszinte köszönetét küldi. Darányi.”

Szilágyi Dezső ezt táviratozta:

„Meleg köszönetét küldi a szíves megemlékezésért és legjobb kívánságait a kiállítás sikeréhez. Szilágyi Dezső.”

Az osztrák válság.

Bécs, október 3. Egy helyi tudósító jelenti, hogy a csehek a legközelebbi választásoknál Bécsben és Alsó-Ausztriában mint külön párt fognak fellépni.

Lemberg, október 3. A lengyel tartománygyűlési és egykori reichsráthi képviselőknek a lengyel központi választási bizottság munkarendjének megváltoztatása céljából összehívott gyűlésén Romanovics tartománygyűlési képviselő a lengyel demokrata frakció nevében általában a lengyel központi választási bizottság fenntartása ellen nyilatkozott. Ennek következtében elvtársai nem fognak részt venni a tanácskozásban. Pientak miniszter kijelentette, hogy kilép a demokrata frakcióból, melynek nyilatkozatával nem ért egyet. Végül elhatározták a központi választási bizottság ügyrendjének megváltoztatását és megválasztották a bizottság tagjait.

Lemberg, október 3. Gróf Piniski helytartó Bécsből ide visszaérkezett. Pientak miniszter is ideérkezett.

Az angol választások.

London, október 3. (Éjjeli félkettőkor.) Eddig megválasztottak 173 kormánypárti és 54 ellenzélist, köztük 19 ir jelöltet. A kormánypárt hat, az ellenzék hét mandátumot nyert.

London, október 3. Eddig a kormánynak 183 jelöltjét, az ellenzéknek pedig 68 jelöltjét választották meg. A kormánypárt hat, az ellenzék hét kerületet nyert.

A sah Stambulban.

Konstantinápoly, október 3. A perza sah tegnap délelőtt Mehemed Desmal Eddin seik-ül-izlamot fogadta. A mai dejeuner után a sah a Jildiz-palotába ment, ahol meglátogatta a szultánt.

Konstantinápoly, október 3. Ma este a perza sah tiszteletére a Yildiz-palotában disz-ebéd lesz, melyen a diplomáciai kar is részt vesz.

A haldokló Transvaal.

London, október 3. A Standardnak jelentik Durbanból tegnapi kelettel: Dartnell tábornok azt táviratozta tegnap a natáli kormányzónak, hogy a boerok e hónap 1-én Dejagersdriftől keletre hat mérföldnyire elfogtak egy podgyászkiiséretet, amely natáli önkéntesek vezettek. A tiszt és négy katoná megesbesült, két önkéntes elesett és a kisérőcsapat közül többen fogságba estek. — A Daily Telegraphnak jelentik Lorenzo-Marquezből tegnapi kelettel, hogy a dél-afrikai németalföldi vasut komatipoort-pretóriai vonalát hivatalosan birodalmi katonai vasutnak nevezték el.

London, október 3. Lord Roberts értesítette a lordmayort, hogy nem érkezhetik idején arra a banketere, amelyet november 9-én a Guildhallban rendeznek.

London, október 3. Lord Roberts jelenti Pretóriából tegnapi kelettel: Dejagersdrift mellett 140 boer megtámadott egy 21 kocsiából álló podgyászkiiséretet, amely 20 lovas fedezete alatt Vryheidbe indult. A kisérő legénységből 12 ember menekült meg. Natáli önkéntesek kiküldettek, hogy földerítsék, mi lett a többiekből. A boerok az elmúlt éjjel Pom állomás mellett egy vasuti vonat kisiklását idézték elő. A vonaton a Coldstream-gárda 3 százada és más csapatok voltak. 5 ember életét vesztette, egy tiszt és 13 ember megesbesült.

Johannesburg, szeptember 26. A katonai kormányzó arról értesítette a főhadiszállást, hogy intézkedéseket tett arra nézve, hogy október 10-étől kezdve hetenként 3-4000 szükevény térjen vissza.

Tolvajok a Vatikánban.

Róma, október 3. Mint kijelentik, a Vatikánban elkövetett lopás által nem a pápai paloták igazgatósága cárosodott, hanem a pénz a pápának vallásos célokra szánt magántulajdona volt. A Tribuna jelenti, hogy az olasz rendőrség már a múlt évi júniusban elrosztette a Vatikánt, hogy ott lopást terveznek. A lopás gyanúja négy egyénre esik, akik közül az egyik kényszerlakhelyen, a másik külföldön, a harmadik fogságban van. A negyediket és ennek egy barátját ma reggel elfogták.

Róma, október 3. Habár a Vatikán a lopást egyszerűen csak megjelentette, de formális feljelentést nem tett, a rendőrség mégis önként megindította a nyomozást és eddig ebben az ügyben két elfogatást történt.

Szocialista tüntetés.

Brüsszel, október 3. Idevaló lapok jelentése szerint tegnap az Albert herceg esküvőjére rendezett nagy takarodó alkalmával a szocialisták tüntettek a Brabanconne éneklése ellen. A nagy számmal összevörösödött szocialisták előbb nagy lármával akarták megakadályozni a nemzeti dal éneklését, ezután pedig rázendítettek a Marsellaise-re. A kaszárnya előtt, ahova a katonai zenekar a takarodó után visszatért, néhány szocialista keresztül akart törni a csapatok során, de a rögtön kirendelt segédsapatok visszazoritották őket, mire a tüntetők szétszöttek.

Közgazdasági táviratok.

Szofia, október 3. Az a választott bíróság, amelyet a bolgár kormány és a szofia-romani vasutat építő vállalat között támad vitás kérdések rendezésére kiküldtek, ma kezdte meg tárgyalásait. A választott bíróság tagjai: Bernaert volt belga miniszterelnök, Hagens a frankfurti felekezési törvényszék elnöke és Bari, a párisi semmitűzők ügyésze.

London, október 3. (Gabonapiac.) Irányzat általában renyhé. Tengeri 3 p.-vel alacsonyabb. Magyar liszt 30 sh., városi liszt 22-26 sh., repcealj 30 sh. 4 1/2 p. Tengeri névleges. Bevitel: Buza: 40.000, árpa —, zab 120.000 q. — Idő: meglehetősen szép, de borús.

New York, október 3. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 10 7/8 (10 7/8). Nov.-re 10.— (9,93). Januárra 9,86 (9,80). New-Orleansban helyben 10 1/4 (10 1/4). — Petróleum: Stand white New Yorkban 7,55 (7,55). Stand white Philadelphian 7,50 (7,50). Refined in Cases 8,85 (8,85). Credit Balances at Oil City 1,12 (1,12). — Zsír: Western steam 7,90 (7,75). Rohe és Brothers 8,15 (7,95). —

Tengeri irányzata szilárd. Októberre 46 1/2 (46.—); Decembeerre 42 1/4 (42 1/4). Májusra 41 1/4 (41 1/4). — Buza irányzata szilárd. Piros ószi helyben 82 1/4 (81 1/4). Októberre 80 1/2 (80 1/2). Decembeerre 83 1/2 (82 1/2). Márc.-ra 86 1/2 (85 1/2). Májusra: 86 1/2 (85 1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 4.— (4.—). — Kávé: air Rio 7. sz. 8 1/4 (8 1/4). Okt.-re 7,10 (7,15). Decembeerre 7,20 (7,30). — Liszt: Spring Whea. clears 2,80 (2,80). — Cukor: 4 1/2 (4 1/2). — On: 29,77 (29,75). — Rész: 16 1/2 (16 1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, október 3. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza irányzata szilárd. Októberre 77.— (76 1/2). novemberre 77 1/2 (77 1/2). Tengeri irányzata szilárd. Okt.-re 40 1/2 (39 1/2). — Zsír: Okt.-re 7,37 (7,20). Novemberre 7,42 (7,22). — Szalonna short clear 8,55 (8,30). — Sertészsír: Októberre 13,15 (12,80). Decembeerre —.— (—.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

H. F. tanító Újvidék. Rika, Eleven ördög, Kis alamuszi, Szultán. Egyébiránt az a „könnyű betamulás” nagyon relatív fogalom s minden attól függ, hogy milyen erők állanak rendje kezésére.

F. Gy. Magyar-Igen. Ha már besorozták három évre, bajosan lehet azon változtatni. Maga a király sem szokta ilyen esetekben megváltoztatni a katonai hatóságok döntését. De azért próbálja meg felségfolyamodással, hát ha sikerül. A kérvényeket mindig a kabinet-iroda főnöke szokta referálni a királynak.

L. A. Budapest. Forduljon kérelmével az ezredparancsnoksághoz. Alig hiszszük, hogy kívánsága teljesüljön, de azért meg lehet próbálni a folyamodást.

K. C. Alsó-Ábrány. Az állami egyenes adó három százalékát kell fizetnie.

D. J. K. Nyek. A kitiltott egyetemi ifjak ügye most van az elintézés alatt a közoktatásügyi miniszteriumban.

Susnel előfizető. A kontrázó és a másik partner azzal, hogy megmutatták a kártyáikat, renonceot adtak s ön felírja a kontrát.

S. J. Trencsén. Kétségkívül igen találó megjegyzései akkor volnának valóban helytökön, ha ugyanott felelőlenek meg, ahol a támadás megtörtént. Ott keresik is, nálunk — az előzmények híján — alig értenek meg.

Sorsjegyek.

Dr. H. M. Nagy-Becserek. — H. J. Valkó. — Pálmal. Dáva. — 134.543. sz. előfizető. Köszeg. — P. J. Párkány. — Király. Kőbánya. — K. P. 140.150. — Szent Dávid Budapest. — 141.097. sz. előfizető. Beő. — Dr. K. M. Hidvég. — K. J. K.-Szt.-Pál. — K. I. Barcs. — Dr. B. F. Berhida. — 142.811. sz. előfizető. Csap. — Istváni Olvasókör. — St. D. Pácin. — S. L. Szombathely. — Sch. Kl. Miskolc. — W. Zs. B.-Gyula. — W. G. Zólyom. — U. K. Sarkad. — M. P. Orsova. — 142.301. sz. előfizető. Sorsjegyeket nem nyertek.

U. D. Csákovna. Rudolf Stiftung sorsjegye 24 koronát nyert. A többi nem nyert.

P. Zs. Keskémét. A 2609. szer. 62. sz. Vöröskereszt sorsjegyet 14 koronával kihúzták. A többi nem.

R. P. Béga-Szent-György. Sorsjegyet már régebben kihúzták 12 koronával.

Dr. P. M. Eled. Sziveskedjék sorsjegyeinek számaát velünk közölni, hogy utánok nézhessünk.

Budapesti Napló

részére

Apró hirdetéseket

és

Előfizetéseket

elfogadnak a következő lapelárusító helyeken:

Breuer Nővérek, Teréz-kört és Podmaniczky-utca sarok.

Adler Leona, Lipót-kört.

Posch József, Váci-kört 80.

Ozv. Véber Vimosná, Váci-kört 15.

Feldmann Morné, Marokkó-utca 1.

Mosch utda, Dorottya-u. 2. Magyar király-szálló.

Kürthy Kálmán, Harmad-utca 1.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Redlich Szidónia, Király-utca 59.

Benda Józsefné, Andrassy-ut 50, Oktogon.

Deutsch Miksané, Andrassy-u. 33.

Schneller Morné, Dob-utca és Károly-kört sarok.

Sopronyi V., dohány-nagytőzsde, Kerepesi-ut 1.

Ozv. Hallada Anna, Múzeum-kört 10.

Szántó Mór, Kecskeméti-utca és Kálvin-tér sarok.

Deutsch Julia, József-kört 50, Baross-utca sarok.

KÜLÖNFÉLÉK.

A hervadás dala.

Szép kedvesem! amig szívünkben
Vád forrt és harag,
Elmulasztottuk,
Elszalasztottuk
A szép nyarat.

A szép nyarat, mely vissza nem jő
Hej, soha már,
S ha jő is végre,
Az nem lesz mégse
Számunkra nyár.

Mit ér a holtak kint a réten
A virulás?
A boldog más lesz,
Szívünkben gyász lesz
És hervadás.

Palágyi Lajos.

Párisi élet.

(A világiállítás utolsó hónapja. — A muzsák díszmenete és a szüreti ünnep. — Szerelmi regény a néger faluban. — A geodéta kongresszus ajfője.)

Még egy hónap s az 1900-iki párisi kiállítás kapui bezárnak. Szeptember hónapjában, amely mint egy verőfényes nyári nap mult el, végre oly látogatott volt a kiállítás, mint amilyenről a franciák annak megnyitása óta ábrándoztak. A látogatók legnagyobb kontingensét a francia vidéki városok közönsége alkotta s a mairek kíséretében oly óriási rajokban lepték el Páris a francia vidék, hogy egyszerűen tréfának, vagy örülségnek kellett venni, ha valaki a párisi szállókban szeptemberben szobát akart kapni. Természetesen a banketeknek se szeri, se száma nem volt s a naiv és boldog vidék tularadó lelkesedéssel löztozott az ország szívének jólétére.

Ilyenkor, mikor már a szezon haldoklik, új módokat és eszközöket kellett találni, hogy életet öntsenek bele. Rendezni akartak tehát egy szezon ünnepet s mi lehet ez más, mint díszes felvonulások a kiállítás útjain és térségein. Néhány héttel ezelőtt virágkorzót rendeztek, most pedig Gustave Charpentier avval az ajánlattal állott elő, hogy az október havi pièce de résistance: a *muszák díszmenete* legyen. Ez a menet koránt sem mitológikus vonatkozású, és klasszikus vonás éppen csak a nevével fogva van benne: a francia munkásnyelv legméltóbb társnőjüket megválasztják Muzsának, akit azután zene, ének és ünnepi táncok kíséretében megkoronáznak. Az októberi muzsaszüneten jelen lettek volna az utóbbi évtizednek összes megválasztott muzsái. Charpentier, aki örökbecsűvé tette már Montmartre muzsáját *Luzja* című operájában, most új terveket készített és zenét írt a díszmenetbe. És egyszerre minden terv füstbe ment.

A világiállítás vigalmi-bizottsága minden akadátolás nélkül visszautasította Charpentier terveit. Valamit mégis akartak azonban a négernek ígérkező muzsamenet helyett: csinálnak tehát szüreti ünnepet. De azért ez sem lesz valami szürke egyszerű mulatság, a résztvevők szindus jelmezekben lesznek és természetesen nem lesz hujja a díszes felvonulásoknak.

A párisi világiállítás nemcsak ünnepségeknél, hanem apró szerelmi regénykéknél is volt a színhelye. Kétségtelen, hogy ezek között a legbizarrabb az volt, amely a kiállítási dahomey-i néger faluban játszódott le. Bármilyen is legyen a test színe, fehér vagy fekete, a szív egyformán dobog a néger urakban és a kis francia lányok keblében s eléggé bizonyítja ezt, hogy a dahomey-i falu egyik karosu néger leánya nagyon heves dobogásba hozta egy kis francia varrólány szíveskedését. A néger ur villogó szemre, ragyogó fogsora nagyon megbabonázhatta a kis varrónt, mert nap-nap után az ő társaságában látták őt a kiállítás vendéglőiben és kávéházaiban. Bebizonyult itt is, hogy nincs a világon jobb grammatika idegen nyelvek tanulására, mint a szerelem, azaz: soha oly könnyen idegen nyelvet elsajátítani nem lehet, mintba a tanítónő fiatal is, szép is. Mosolygva figyeltek az érdekes párt a kiállítás törzslátogatói s meglepetve tapasztalták, hogy a néger ur napról-napra jobban beszél franciául. De az édes, mosolygó szemű kis leánykának szomornan kellett tapasztalnia, hogy Dahomey ege alatt is csélosap férfiszívek teremnek, mert a zengzetes *Ku-lu-Ku* névre hallgató néger ur a mult hét egy szép napján hűlenül laképnél hagyta őt: megszökött egy orosz nővel. Es a szerelmes leány-szív eiszeruit, hogy ilyen galádul tudtak vele bánni. Egy érezte, hogy ezt tul nem éli... Másnap egy rövidke kis hír jelent meg a lapokban. Százár ridegséggel az volt benne megírva, hogy egy varrólány levette magát a negyedik emeletről... És a törzslátogatók ettől a naptól kezdve bojkottálták a dahomey falut.

Ezernyi kongresszus volt a kiállítás tartama alatt, tartottak tehát a geodéták, a földmérők is kongresszust. A gyűlés folyamán két kongresszista nagyon hevesen kezdte a nézeteit kifejezni, s a tudományos vitának az eredménye pistolypárbaj lett. Természetesen, hogy lyukat lőttek a levegőbe... Tehát az ok a *geodéta* lett volna... Csakhogy az indiskrét kongresszisták elárulták, hogy a geodéta nagyon mellékes szerepet vitt abban a párbajban. A dolog azonnal világos, ha tudjuk, hogy egyik tudós, — idős ur, a felesége meg fiatal, tüzről pattant olasz nő — az ellenfél pedig egy nem annyira tudós, mint csinos bajszú fiatal mérnök volt. Hah, nem jó a tudósnak a fiatal feleségét kongresszusokra vinni.

+ **Sorel Ágnes sirja.** VII. Károly francia király ragyogó szépségű barátjának, *Sorel Ágnesnek* sirjáról cseveg egy francia hetilap. Az egykor nagy szerepet vívó szépség, kinek nevét örökéletűvé tette Schiller az *Orleansi szűzben*, Lochesban van eltemetve. Ezelőtt egy francia templomban volt a sírboltja. Remek emlékkövet állítottak ott neki, amelyre ez volt írva: *Itt nyugszik Sorel Ágnes, korának legszebb hölgye, kinek a s szíve résztvevő volt a szegények iránt s aki hitbuzgó tagja volt egyházának. 1449-ben hunyta le örök nyugalomra a szemét.*

Csalhogy a lochesi dóm kanonokjai nem akarták a sírboltot megtűrni a templomban, mert tudták, hogy XI. Lajos király megvetette atyjának szeretőjét, aki őt még trónörökös korában arcul ütötte. A papok tehát csupa lojalitásból el akarták távolítani Sorel Ágnes sírkövét; XI. Lajos király beleegyezett ebbe, de kikötötte, hogy előbb vissza kell fizetni Sorel Ágnes összes jótékony alapítványait. Ezt meg persze a papok nem akarták és így a síremlék a templomban maradt, csakhogy homályosabb helyére tették. A francia forradalom ezt sem kímélte meg, a sírboltot kirabolták s a fenséges nép Ágnes koponyáját darabokra zuzta. 1806-ban renoválták a sírboltot, most pedig Lochesban helyezték el a koporsót. Mindenki tud Sorel Ágnes világhírű szépségéről, de amit az emléken lévő felirás az ő szívszágáról: mond, azt már kétségbevonja a történelem.

+ **A khinai munkatárs.** A mindig leleményes *New York Herald* a khinai háború kitörésekor óriási pénzen egy khinai munkatársat szerzöttetett. Bennét, a lap szerkesztője nagyon büszke volt ügyes ötletére, hogy a lap khinai nyelven írt mellékletet adott a Khinában történekről s természetesen a lapot csakugy kapkodták. De a new-yorki khinai negyedben nagyon jót mulattak a mellékleten, mert az élére ez volt nyomtatva: „Ara a khinai testvére, aki ezt a lapot elolvassa, a melléklet írója a kilencvenhét istenek áldását kéri. Ha a testvér egy keresztény kutyá megkérdezné, hogy mi van ide írva, mondja azt, hogy háborúról, sebesültekről és halottakról van szó. Ez az ujság egy átkozott keresztény tulajdona s megérdemli, hogy a khinai a szemétre vessze.”

+ **Ha Vanderbilt örül.** Most tért vissza a transvaali csatáról *Vanderbilt* veje, Marlborough herceg. Az após tularadó boldogsággal fogadta vejét, hogy semmi kár sem esett benne és örömeinek jelölül oly ajándékat adott neki, amilyent igazán csak — *Vanderbilt* adhat. Egy félmillió dollárról szóló checket nyújtott át Marlborough hercegnek a viszonzlítás megünneplésére. A herceg és neje most Párisban vannak, ahol az új londoni palotájuk berendezéséhez szükséges cikkeket, butorokat és tapétákat vásárolják be.

REGÉNY.

QUO VADIS?

(34)

— REGÉNY —

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK

— Eunice! Itt van az az ember, akiről tegnap Teirezias előtt említést tetted?
— Igen, uram!
— Hogy hívják?
— Chilon Chilonides a neve, uram.
— Mi ez az ember?
— Orvos, bölcs és jóvendőmondó, olvas az emberek sorsában és lát a jövőben.
— Neked is jóslat valaha?
Sötét pir borítá hirtelen a leány arcát.
— Igen, uram!
— És mit jóslat neked?
— Fájdalmat és boldogságot.
— Tegnap már ért téged fájdalom, most már boldogságnak kell következnie,
— Már az is elérkezett, uram!
— És micsoda boldogság!
Halkan rebegte:
— Az, hogy itt maradhatok.
Petronius aranyhajtát simogatta.
— Ma nagyon szépen rendezted el togámat, Eunice, meg vagyok veled elégedve.
A leány szeméi könnybe lábadtak [az örömtől és keble hullámozott.
Petronius és Vinicius az atriumba mentek. Ott várt már Chilon Chilonides, aki mély meghajlással üdvözölte a belépőket. Petronius arra gondolt, hogy tegnap még azt hitte, hogy ez az ember az Eunice szeretője és ez mosolyra készítette. Ez az ember éppenséggel nem nézett úgy ki, mintha valakinek a szeretője lett volna. Lehe-

tetlen és nevezéses alakja volt. Nem volt éppen öreg, gondozatlan szakállában és zilált hajcsomóban alig akadt még itt-ott egy ősz hajszál.

Beesett gyomra és görbe háta első pillanatra feltűnt és rögtön nyakán ült természetellenesen nagy feje. Elhanyagolt ruházata szegénységre vallott. Sötét, kecskeszörből szövött tunika és lyukas köpeny fedé testét. Petronius, midőn rátekintett, önkénytelenül is a hóméri Thersitesre gondolt és azért, köszöntését egy kézmozdulattal viszonzozva így szólt:

— Légy üdvöz, isteni Thersites! Hogy vannak kelevényeid, melyeket Ulysses-től Trojánál elszenvédél és hogy van ő maga az eliziumi mezőkön?

— Nemes ur — felelé Chilon Chilonides — a legbőleőbb halott, Ulysses, általam üdvözletét küldi a legbőleőbb élőknek, Petroniusnak, azzal a kéréssel, hogy takarja el sebeimet egy új köpönyeggel.

— Hekaterá! — kiáltott Petronius — ez a felelet megér egy köpönyeget.

Vinicius türelmetlenül félbeszakította a beszélgetést:

— Tudod körülmenyesen, mit vállalsz magadra?

— Ha két nemes háznak „famiájá” nem beszél egyébről és fél Róma suttog az ujdonságról, nem nehézkitalálni, hogy miről van szó — felelé Chilon. — Tegnap éjjel egy leányt, Aulus Plautius védenéct, Lygiát, elrabolták rab-szolgáidtól, óh uram, akik őt a eszászár palotájából házadba akarták vezetni és én arra vállalkoztam, hogy a leányt felkeresem és neked, nemes tribun, tudomásodra hozom, hogy hova menekült ő és hol van elrejtőzve.

— Jól van, és mily eszközeid és utaid vannak?

Chilon ravaszul mosolygott:
— Az eszközök a tied, óh uram, nekem csak tehetségem van.

Petronius kacagott, vendége roppant tet-szett neki.

— Ez az ember meg fogja találni Lygiát — gondolt magában.

Vinicius egy erszényt dobott feléje, melyet a görög a levegőben elkapott, noha jobb kezének két ujja hiányzott.

— Nyomorult, ha nyereszkedési szándékból meg fogsz esalni, botokkal üttettek agyon!

— Uram, én philosophus vagyok és egy philosophus sohasem nyereszkedő és egyáltalán nem sovárogo a megjutalmazásra, noha azt te nagy kegyesen kilátásba helyezted.

— Ah, tehát te philosophus vagy? — kérde Petronius. — Eunice ugy mondá, hogy te orvos és jóvendőmondó vagy. Honnan ismered Eunice-t?

— Tanácsot jött tőlem kérni, mert hírnevem még az ő füléhez is eljutott.

— Miféle tanácsot kért tőled?

— Szerelmit, óh uram! Azt kívánta, hogy gyógyítsam őt meg a viszonzlati szerelem betegségéből.

— És te meggyógyítottad őt?

— Még többet is tettem, óh uram! Egy amulettet adtam neki, amely viszonzalmat biztosít nek. A cyprusi Paphosban van egy templom, melyben Venus övét őrzik. Ezen övből két szál van elrejtve azon mandulahéjában, melyeket neki adtam.

— Persze jól megfizetteted e csodaszert?

— A viszonzszerelem soha sincs eléggé megfizetve és amennyiben jobbnak két ujja hiányzik, folyton csak arra töreksem, hogy egy iródiakot szerezzek magamnak, aki gondolataimat foljegyze, hogy így tanaimról az utókor is tudomást szerezzon.

— És melyik iskolába tartozol, óh isteni bölcs?

— Cynikus vagyok, uram, mert köntösöm lyukas, stoikus vagyok, mert szegénységemet béketűrően viselem, peripatetikus vagyok, mert nincs gyaloghintóm és gyalog bandukolok egyik italmérésből a másikba és tanítom mindazokat, kik nekem egy tele korsót fizetnek.

— A teli korsónál természetesen rhetor vagy?

— Egy ópiumevő vallomása. Rendkívül érdekes felolvasást tartott a napokban egy orvos a liverpooli orvosegyetben. Egy ötvenkét esztendő hajólelkész esete volt a felolvasás tárgya. A szerencsétlen ember szenvedélyének, az ópiumevésnek lett áldoztatva: eszméletlen állapotban találták őt a múlt héten szállóbeli lakásán, kórházba vitték tehát, ahol két nap mulva meghalt. Iratai közt találtak egy levelet, amelyben bavalija, hogy tizenöt esztendő óta nap-nap után három gramm ópiumot szedett be. Fizikailag is, lelkiileg is teljesen tönkre tette ez, úgy hogy évek óta foglalkozott már az öngyilkosság eszméjével, de az ópium annyira megbénította akaraterejét, hogy nem tudta magát a tette elhatározni. Az utóbbi időben azonban idegei annyira ki voltak merülve, hogy eltökélte magában, hogy öngyilkos lesz s az — ópiumhoz fordul. Próbálta is, de annyira megszokta már az ópiumevést, hogy bár nap-nap után fokozta az adagokat, nem tudott célt érni. A legutolsó adag huszonnyolc gramm ópium volt s a szerencsétlen szenvedély ember ebbe belehalt. Levelében keserűen panaszkodik életéről s megjegyzi, hogy csak az tudja megérteni: miért lett Anglia egyik leggazdagabb földbírtokosa, Lord Clive öngyilkossá, aki tudja, hogy a lord is ópiumevő volt. Az ópiumevő szívüködése — folytatja tovább — az adag beszedése után egy félóránál fokozottabb lesz, idegeiben, izmaiban új erőt érez, éltökedve visszatér. De csak egy félóránál. Azután jó a petyhüdség. Eltompul minden érzelme, nehéz lesz az agy működése, életuntor fogja el. Évek múltán azután elvesztí fogékonyságát, érzékenységét mindennel szemben, test és lélek egyaránt.

— Zeneszerzői társulások. Franciaországban nemesak irodalmi téren vannak társulások, de az is mindennapos, hogy zeneiőrök összeállanak és társulást alkotnak. Így például *Herold* is annak köszönheti a *Zamora* nagy sikerét, hogy az opera zenéjének a lelet *Boildieu* írta. A *folgyok* című operát is ketten szerették: *Cherubini* és *Boildieu*. A *vetélytársak* zenéje *Spontinótól* és *Kreutzertől* való, a *Brinwilliersi márkinő* zenéjét meg nyolc zeneszerző írta, közöttük: *Auber*, *Boildieu*, *Carafa*, *Cherubini* és *Paer*.

— Gyémántok az utcán. Mulatságos történetnek voltak tanúi a minap a birminghami Victoriastreet-utcában járókelők. Az utcában, mely tele van gyémántsziszoló műhelyekkel és ékszeres boltokkal, gondolatba merülten sőtál egy Davis nevű ékszeres-utazó. Szórakozottságában eldobott egy borítékot, amelyben mintegy háromezer forint értékű gyémánt volt és a gyémánt-darabok szerteszéjjel gurultak a kövezeten. Az utcai gyerekek egész raja lett figyelmes a csillogó-villogó ékkövekre és persze, hogy valamennyi gyémánt-darabnak azonnal akadt gazdája. Az esetnek rögtön híre ment és egy óra mulva a rendőrség alig

tudott rendet csinálni az utcában. Valami ezeröttszáz ember járt iszonyu tolongásban azon a helyen szemlélő, keresve, kutatva, hátha akad még ott gyémánt. Néhány jókedvű ember leguggolt és nagyító üveggel vizsgálta az utca kövezetét. És a rendőrség legnagyobb erőlködése dacára így folyt egy teljes napig s még ma is láthatni hegyes botokkal ellátott asszonyokat, férfiakat, akik botjaikkal a Victoriastreet kövezetét piszkálják és keresik a gyémántot.

— A verebek. Még a legszenvedélyesebb ornitológus sem tartja talán kedves állatnak a verebet. Kellemetlen csiripelése, falánsága miatt nem szereti senki, de legkevésbé a budapesti ember, akit valaha végzete keresztülvisz az Erzsébet-terem. Amerika azonban különvéleményt jelentett be a verebek érdekében: a cincinnati városatyáknak ugyanis nagy volt az ő szívfájdalmuk, hogy nincs a városban veréb. A szívfájdalom eredménye mi lett volna más, mint egy osomó rendes és rendkívüli közgyűlés, amelyen néhány tucat veréb-kedvelő fő- és albizottságot küldtek ki a kérdés tanulmányozására, amely lehetne Cincinnatiban verebeket tenyészteni. A sok bizottság azután hatszáz darab veréb urfít és hölgyet hozatott Angliából, darabját öt dollárjárt. Ez öt esztendővel ezelőtt történt. Ma pedig ismét rendes és rendkívüli gyűlések tartanak a városatyák, ismét fő- és albizottságokat választanak a kérdés tanulmányozására, hogy mit csináljanak a sok verébbel, mert annyi van már Cincinnatiban, hogy a farmerek kétségbe vannak esve a sok pusztítás miatt. Jutalmakat tűznek ki annak, aki legtöbb verebet pusztít el. Ez a verebek sorsa!

— Történeti viaszfigurák. A londoni *Westminster*-apátság egyik kápolnájában ritka viaszbáb gyűjtemény van, amelynek rendkívüli nagy a történelmi beese. Ha az ember végig nézi a gyűjteményt, sajátosság borzongás megy keresztül a hátán, látva a művész-kezek által készített halotti maszkokat ugyanabban az öltözékben, amelyeket azok az angol királyok, királynők, államférfiak, hadvezérek tényleg hordtak, akiknek a viaszfigurák hasonmásaik. Az egész gyűjteményben legsikerültebb *Erzsébet* angol királynő viasz-mása, amelyen a büszke királynő arca a lehető legjellegzetesebb. Ott van *II. Károly* is fényes, ragyogó ruhában; hosszú, keskeny szabású kezét csipkekézűl bontja. Ez a viaszfigura az egyetlen „emléke” a mulatos királynak, aki az apjának, *I. Károlynak* személtékére megszavazott pénzt egyszerűen eldobta. Mellette van *lord Nelson* is, a nagy tengernagy a bábmása, ugyanabban az egyenruhában, amelyet *Trafalgnál* hordott.

— Hidelőgetés villamossal. Amerikában egy kétszázhusz méter hosszú, faivekből álló hidat eredeti módon és sikeresen romboltak le az által, hogy a fatartókat közvetlenül az oszlopok mellett elégették.

— Heraklitos azt mondja: „Minden folyik!” tagadhatod-e, ó uram, hogy a bor is folyékony?
— Es hol van a lakásod, Chilon Chilonides?
— A Pontus Euxinusnál. Mesembriából származom.
— Chilon, te nagy férfiu vagy!
— Es félreismert! — tette hozzá bánatosan a böles.

Vincius túrlmétl veszte. Felesillámlott lelkében a remény és legszívesebben látta volna, ha Chilon rögtön utra kél és az egész beszélgetést csak időrablásnak tartotta, sőt rossz néven is vette Petroniustól.

— Mikor kezdted meg kutatásaidat? — kérde, a görög felé fordulva.

— Már meg is kezdtem — felelé Chilon — Nem jöttem most sem üres kézzel. Azt már tudom, hogy nem Aulus rabolta el a lányt, mert beszéltem szolgálival. A Palatinuson sínes, a hol most mindenki a beteg Augusta körül foglalatalkodik. Azt is tudom, hogy egy törzsbeli rabszolgá segí-tette elő szökését. A többi rabszolgá nem lehetett ebben segélyére, mert azok a tieidelt tartották. Tehát csak hiszorsosai lehetnek segélyére.
— Ez a leány, uram, — folytatá, — kétség-telenül ugyanazon istenségnek hódol, amelynek a római nők legerényesebbike, a valóságos Matrona stolas: Pomponia. Arról is értesültem, hogy te, uram, két hétig Aulus házában voltál; talán adhatnál te valamelyes fölvilágosítást?
— Nem! — felelé Vincius.

— Ti, nemes urak, már jó ideje faggattok a legkülönböleg dolgokról, én mindenre feleltem, most engedjétek meg, hogy én is pár kérdéssel terheljelek benneteket. Nem fedeztél te fel, nemes tribun, annál a háznál bizonyos szobrokat, különös áldozatokat vagy jeleket, vagy nem láttál Pomponián vagy az isteni Lygián bizonyos amulettokeket? Nem vetted-e észre, hogy egymás között bizonyos jeleket használnak, amelyeket más nem ér?

— Jeleket! Várj csak! De igen! Láttam egyszer, amint Lygia egy halat rajzolt a homokba.

— Egy halat? Ah! Óó! És csak egyszer történt ez, vagy gyakrabban?

— Csak egyszer!
— Es biztosan tudod, óh uram, hogy az egy halnak az alakja volt?

— Természetesen — felelé és kívánsi arccal fordult a görög felé. — Tudod talán, hogy mit jelent ez?

— Hogyne tudnám! — kiáltott fel Chilon. Bueszúól meghajította magát és így szól:

— Fortuna áldjon meg benneteket minden jajaival, nemes, bőkező urak!

— Kérj magadnak egy köntöst — kiáltott utána Petronius.

— Ulysses köszöni ezt neked, óh uram Thersites nevében — felelé a görög.

Még egyszer meghajta magát és eltűnt.
— Nos, mit szólsz e nemes férfiuhoz? — kérde Petronius.

— Azt mondom, hogy ez meg fogja találni Lygiát, — kiáltott Vincius élénk örömmel — de azt is mondhatom, ha van a gazembereknek egy külön országa, úgy ez ott király lehetne.

— Ez kétségtelen. Ezzel a stoikussal még közelebből megfogok ismerkedni; most azonban egyelőre kifüszöttem utána az atriumot.

Chilon Chilonides ezalatt felöltö a kapott új köpenyvet és a Vinciustól kapott pénzeszacskót a magasba lóbázta, hogy a pénz súlyában és esengésében gyönyörködje.

— Legelőbb is el Sporushoz — szolt magában — és áldoztam Fortunának egy pár csöpp italt. Végre tehát megtaláltam, amit oly régen keresek. Fiatal, tüzes és adakozó, mint a ciprusi bányák és ezért a lygiai kendericéért oda adná egész vagyonának felét. Egy ilyen alakra már régen szükségem volt! de ezért nem árt elővigyázatosnak lenni, a homlokát igen fenyegetőleg szokta összeráncolni. Ah! ezek a fiatal farkaskölykök kormányozták ma az egész világot. — Petroniustól már kevésbé félek. O, ti istenek! Az erköletelenség manapság hiába, jobb üzlet, mint az érnység. Ha! Tehát egy halat rajzolt

E célra a megterhelt tartókat dróttal vették körül s a drótot 50 Volt erősségű villamos árammal 1¼ óra hosszat izzították. Az egyes ívek beomlása majdnem nygyanabban az időben történt.

— Veszelyes bizonyítás. Egy németországi kis város törvényszéki tárgyaló termében mulatságos jelenet játszódott le a napokban. Egy hentes avval volt vádoló, hogy valamelyik vevőjével összekülönbözött és a vita hevében a vevőt arcul ütötte. Az ügyész a bizonyítás folyamán adaszól a vádlottnak:

— Mutassa meg, hogyan adta azt a poíont.

A vádlott mosolyogva feleli:

— Kérem, nagyon szívesen.

Erre a természetes hentes odamegy az ügyészhez és oly hatalmasan arculüti, hogy a terem másik sarkába esett. A közzvidló persze mérhetlen dübbe jött, de a tekintetes bíróság képtelen volt a komolyságát megtartani s oly pokoli habotába tört ki a csatlános bizonyításra, hogy az ügyész is jónak látta együtt nevetni a nevetőkkel; amikor később vádbeszédét elmondotta, jobbkézével oda-odanyult kipírult arcához s meg-megtapogatta a poíon nyomát, ami természetesen mindig derültséget okozott, úgy hogy később az előzőlő bírónak az ítélet kihirdetések is előjött a kacagás a szavát. A jókedvű vádlottat különben csak pénzbírságra ítélték.

— Egy világváros örültjei. Megdöbbenő adatokkal szolgál a londoni városi tóbolydák évi jelentése. A themzeparthi világvárosban aránylag nagyon sok a beteg agyu ember, amennyiben csak a múlt esztendőben is majdnem huszezer elmebetegét ápolták a londoni tóbolydák és magán-szanatóriumok, és ezek közül alig hatezer csak azoknak a száma, akikért hozzátartozóik fizetnek, a többiekről a város gondoskodik, ami legalább is tíz millió korona kiadáskelent. Mint általában mindenütt, úgy Londonban is az örültek közt a női nem van túlsúlyban; a statisztikai kimutatások tizenkétezer örült nővel szemben csak nyolcezer férfirül számlálnak be és az angol viszonyokra jellemző, hogy az elmebetegek legnagyobb százaléka alkoholistákból kerül ki; itt is aránytalanul nagyobb az iszákos angol nők száma, mint a férfiaké. Továbbá elég gyakori, hogy tóbolydott férfiakat gyógyulni bocsájtanak el, míg az egészségesen elbocsájtott nők tíz százaléka újólag visszakerül az elmeorvógyintézetbe. Ijesztően nagy Londonban az örülköt emléköresetek száma. A tóbolydottságnak a szerencsétlen házasetlet is gyakori oka: mintegy kétezer nő és férfi örült bele ebbe a legutóbbi évben; a nyomor nagyságát is eléggé mutatja, hogy ugyancsak kétezeren örültek bele abba, hogy nem tudtak álláshoz jutni. A statisztika azt is bizonyítja, hogy aránylag nagyobb a nőten, vagy hajadon elmebetegek száma, mint a házásoké.

— Ha tudom, hogy mit jelent ez! fuladjak meg egy darab kecskesajton! De meg fogom tudni! Amennyiben azonban a halak a vízben élnek, és minden vizsgálódás a vízben fáradságosabb, mint a földön, ergo, ezen halért külön kell neki fizetnie. Még egy ilyen zsákmány és felhagyhatok a koldus étellel és vehetek magammal egy rabszolgát. — De mit szólnál ahhoz Chilon, ha én azt tanácsolnám neked, hogy ne egy rabszolgát, hanem egy rabszolganőt végy magadnak? — Ha ő szép volna, mint például ez az Eunice, akkor te az ő oldala mellett megfialatodnál és azonkivül tisztességes és biztos keresetle is tehetnél szert általa. Szegénynek eladtam régi köntösöm két rongyos catfaját. — Igen, igen, ő ostoba, de ha Petronius nekem ajándékozna — én elfogadnám. — No, de végre itt vagyunk ennél a rabló tolvajnál, Sporusnál! Itt, a sötétben még legkönnyebben meg lehet valamit tudni.

Igy beszélgetve magához, belépett az ital-mérésbe és egy korsó „sötétet” hozatott magának, de midőn a koresmáros bizalmatlan tekintetét észrevette, kivett egy aranyat a zacskóból és az asztalra tette:

— Sporus, ma hajnaltól ebéd idejéig Senecával együtt dolgoztam, és ezt itt barátom adta nekem az utra.

Sporus kerek kis szemei tágra nyíltak e szavaknál és a bor már a következő pillanatan Chilon előtt állott; ő azonban bemártotta az újat a korsóba, egy halat rajzolt az asztalra és kérde:

— Tudod, hogy mit jelent ez?

— Ez a hal? Nos, a hal az hal.

— Ostoba vagy! Noha annyi vizet öntesz a borodba, hogy egész bátran találhatnánk benn egy halat is. Ez egy jelkép, amely filozófia nyelvén azt jelenti: Fortuna mosolygása! Ha te találtd volna ezt ki, akkor talán a te szerencséd is meg lett volna állapítva! Csak annyit mondok neked, becsüld meg a filozófiát, mert különben más koresmát választok magammal, amire különben Petronius barátom engem már régen igyekszik rábírn.

(Folyt. köv.)

† **Pál színeváltozása.** Bourget Pál, a nagynevű francia regényíró most összes műveinek javított és tisztított kiadására láradozik. Egy másik Pálnak, Féval Pálnak nyomdokait követve Bourget is az új kiadásban ki akarja összes írásából mindazt kiszűrbölni, ami műveiben a katolikus vallás alapelveivel nem egyezik meg. Aki Bourget Pál regényeit ismeri, az első pillanatra belátja, hogy a francia író nem éppen könnyű feladatot tűzött maga elé és valóban sok lesz a dolga, ha lelkiismeretesen keresztül akarja tervét vinni. Brunetiére, Coppée és Bourget, — ime a legújabb francia háromlevelű löhere.

† **Viharágynak.** Azzal a kérdéssel, hogy a jég-estét meg lehet-e akadályozni megfelelően szerkesztett készülékekkel, az újabb időben nemcsak a mezőgazdák, hanem, tudományos körök is foglalkoznak és bár manapság még nincs elfogadható elmélete a jég-estő képződésének, az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy ágyulóvözekek némileg célt lehet érni ellene, azaz nem lehetetlen a jég-estő képződését megakadályozni. A kérdés még annyira kiskorát éli, hogy pozitív eredményről még nem lehet szó és egyelőre a tudós körök is csak megfigyelésre szorítkoznak. Stájerországban viharágy állomásokat állítottak fel az ausztriai kormány segélyezésével, amelyek az ausztriai földmivélsügyi minisztériumnak a legkisebb eredményről is beszámolnak.

† **Jövedelmező vacsora.** Egy newyorki uri ember, névszerint Breckword ur igen szerencsésen vacsorált a minap, mint egy amerikai lapban olvassuk. Egy nagy vendéglőben ült asztalhoz és osztrigát rendelt. Amint kiszűroszte a kagyló tartalmát, az asztal kemény kis kerek tárgyat érzett a fogai közt. Megnézte — egy igazgyöngy volt. Egy ékszerész másnap kétszázötven dollárt adott érte. Így kell vacsorálni.

† **A súlydó hangok.** A Gazette Medicale című francia orvosi folyóirat cikket ír arról, hogy az emberi hang magassága évszázadok óta folyton-folyvást lejjebb száll és ez az oka annak, hogy mindig kevesebb lesz a tenorista. Az említett lap szerint régi századokban egyáltalában nem is volt basszus-hang, és manapság a leggyakoribb hangnem: a bariton és ez nemcsak az ének, hanem a beszélő hangra is áll.

Apróságok.

Papa (a tengerparton.) Nézd Pali, milyen sok szép kavics van itt.

Pali. És nincs ablak, a mit be lehetne dobni.

Beteg. Mikor jön már az orvos ur, már egy órája várok rá.

Inas. És 6 hat hónapig várt az első betegre.

Özvegy férfi. Milyen kedves az ön kis fiacskája. **Özvegy hölgy.** És milyen okos. Tegnap azt kérdezte, mikor kap mostoha apát.

Napirend.

Napló: Csütörtök, október 4. — Római katolikus: Aosz. Ferenc. — Protestáns: Ferenc. — Görög-orosz: (szepetern 21.) Kodrót. — Zsidó: Tisri 11. — Nap két: 5 óra 48 percek. — Nyugszik: 5 óra 16 percek. — Hold kel: reggel 2 óra 30 percek. — Nyugszik: éjféltől 22 percek. **A miniszterelnök és belügyminiszter fogad** délután 4 órakor.

A közoktatásiügyi miniszter fogad délután 4 órakor. **A honvédelmi miniszter fogad** délután 12 órakor. **A igazságügyi miniszter fogad** délután 1 órakor. **A királyi nevenapja.** Főistenisztelet a Mátyás-templomban, Budán, délelőtt 10 órakor.

Ősi Meseországok hetedik napja délután negyed 3 órakor. **A osztrákországi házasa** délelőtt 9 órakor. **Ingyenes előadás a Népszínházban** a király nevenapja alkalmából délután 4 órakor.

Eötvös-alap rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órakor a Wesselenyi-utcai iskolában. **Ellenőrzési szeme.** Az I. honvéd ezred gyalogállománya tartozó 1888. évfolyambeliekkel reggel 8 órakor a Ferenc József lakonyában.

A passzívitékok bemutató előadása a városi színházban este 8 órakor.

Nemzeti Múzeum. Természettörténeti nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíj mellett tekinthetők meg.

Iparművészeti Múzeum nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Teknológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 1-ig és délután 3-tól 5 óráig.

Magyar kereskedelmi múzeum és háziipar kiállítás a városi iparcsermokban délelőtt 9 órától 2 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-1 óráig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyitása a központi statisztikai hivatal nyitása délelőtt 10-1-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. a. 9-1-ig. **Akadémiai könyvtár** nyitva délután 3-7-ig. **Iparművészeti múzeumi könyvtár** nyitva délelőtt 10-12 óráig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

Földtani Múzeum (Stefánia-ut 14.) nyitva délelőtt 10 órától 1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-11 délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. Kerepesi-ut 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9-12 óráig és délután 3-5 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, (a Keleti mintatár és kereskedelmörtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás, melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városi iparcsermokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Hanusz kávéház Király-utca sarkán, esténként a magy. kir. honvéd zenekar hangversenye.

Ehm János éttermeiben Nemzeti Színház épület minden este Banda Marci és fia hangversenye.

Putzer György éttermeiben Deák-tér, minden este Schreier begodó-hangversenye.

Somossy Orfeum. Eden színház.

Ferenzi kávéház. Csóka nemzeti zenekarának hangversenye.

Folcs Caprioe esténként új műsor.

Tátra kávéház Király-utca Tordajo női zenekarnak hangversenye.

Otthon kávéház minden este 8 órakor Banda Marci veje Dajna Balogh Rudi hangversenye.

Házam kávéház. Horváth Jancsi jeles zenekarának hangversenye.

Erdélyi minta vendéglő. Dalszínház-utca a fővárosi közönség találkozó helye.

Monopol kávéház Váci-körút 37. minden este Oláh Sándor zenekarának hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar- és kereskedelem.

Tőzsde. Az izraelita ünnep következtében nem volt forgalom a tőzsdéken.

A pozsonyi gyümölcskiállítás megnyitása. Pozsonyból táviratozzák: Ma délelben nyitották meg ünnepélyesen a Darányi földmivélsügyi miniszter védnöksége alatt rendezett gyümölcs-, szőlő- és konyhakészítési kiállítást. A minisztert nemeskéri Kiss Pál államtitkár képviselte, aki délelben érkezett a gyorsvonattal Budapestre. Az államtitkár fogadására Broly Tiivadar polgármester, Klempa Bertalan alispán, Pálffy István gróf, a gazdasági egyesület és Fülöp Jónás, a szőlőműves-egyesület elnökeinek vezetésével a város és a megye gazdaközönsége jelentek meg a pályaudvaron. A polgármester és gróf Pálffy üdvözölték az államtitkárt, aki röviden köszönetet mondott. Azután a kiállítás területére hajtottak, ahol a pozsonyi házi-ezred zenekara a himnusz hangjaival fogadta az érkezőket.

A bejáratnál Fülöp szőlészeti elnök üdvözlő beszédében kiemelte, hogy nemcsak a termelés haladásának bemutatása volt a kiállítás célja, de meg akarták mutatni, hogy az elemekkel való harcban nehéz viszonyok közt is tudtak némi győzelmet kivívni.

Az államtitkár a földmivélsügyi miniszter nevében köszönetet mondott a pozsonyiaknak, hogy a minisztert védnökül választották. Tudják az urak — úgy mond — hogy 6 excellenciára a mennyire szeretett volna jelen lenni, de korábbi ígért miatt akadályozva volt. Szerencsésnek tartom, hogy a miniszter urat képviselhetem és annál inkább örüdek, mert Pozsony haladását régóta figyelemmel kísérem és tudom, hogy nemcsak fekvésénél fogva, de polgárainak ügykezetéből hazánkunk egyik kulturális központja. A megnyitandó kiállítás fontosnak tartom, mint minden olyan gazdasági akciót, mely a kibemerek jólétének javítására van szánva. A vidék gazdasági helyzete, az erő gyarapodása mutatja, hogy ebben a törekvésben sikert láttak és ha még az értékesítés terén is megtörténik mindaz, amit az urak elérni igyekeznek, a siker el nem maradhat. A kiállítást megnyitottnak nyilvánítom.

Ezután az államtitkár tüzetesen megtekintette a kiállítást. Nagyböb kiállítási csoportokk vannak képviselve József Agost főherceg kistapolcsenyi uradalmára 50-féle almával és 70 faj körtével, Eszterházy Mihály gróf ecklesi kertésze, a panonnalmi főapátság, Palugyay József, Bazin és Somorja városok külön kollektívával, a pozsonyi szőlőműves egyesület, Pálffy István és Pálffy János grókok, Zichy József gróf vedródi kertésze, a Transilvania konzervgyár Vajda-Hunyáról, Egri István ugcsoai szőlője; azonkívül kiállítottak többek Pécsről, Villányról, Komáromból. Nyitramegyéből stb.

A kiállítás igen gazdag, 278 kiállító 4000 tárgygyal. Feltűnő Fülöp Jónás csoportja is. A kiállítás helyiségében tisztelt az államtitkár a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara elnöksége Sprinzel Mór vezetésével. Horváth kiállítási titkár úgy mutatta be az előadókat, mint az értékesítés körül a kiállításnak kiváló munkatársait.

A szemle után egy órakor banket volt az üveg-szaloban. Elsőnek Kiss államtitkár szolgált fel. A királyra mondott emelkedett hangú felkészítőt. Gróf Pálffy István ezután frenetikus hatással méltatta Darányi miniszter érdemeit, akinek munkássága a nagybirtokosoktól a mezei munkásokig mindenkinek lelkes tetszésével és hálájával találkozott. A lelkes éljenz után Fülöp János indítványára Széll Kálmán miniszterelnöknek és Darányi földmivélsügyi miniszternek üdvözlő táviratokat küldtek. A miniszterelnöknek küldött távirat így szól:

A pozsonyi szőlő, gyümölcs és konyhakészítési kiállítás megnyitására egybegyűlt gazdaközönség és a többi jelenvolt tisztelteljesen üdvözlők nagy-méltóságot és kéri az egék urat, hogy excellenciában sokáig tartsa mag azon áldásos működésben, amelylyel Magyarország összes hazafias tényezőit egyesítve, hazánkat a haladás útjára vezette.

A Darányi miniszterhez intézett sürgöny a következő:

A pozsonyi kiállítás megnyitási ünnepélyéről ott egybegyűlt gazdaközönség üdvözlő a kiállítás védnökét és Magyarorszag első gazdáját.

Horváth Jenő gazdaegyesületi titkár a pozsonyi ipar- és kereskedelmi kamarára irtti poharát, amelynek testvéries hozzájárulásával a kiállítás sikerének tetemes része köszönhető. Forster Géza, az O. M. G. E. elnöke Brolly polgármestert és a város polgármestert, Szilassy, az O. M. G. E. titkára a rendező bizottságot, Lányi az aradi Gazdasági Egyesület nevében Molnár országos gyümölcsészeti bizost köszöntötte fel. Lelkesedést kellett Sprinzel Mór kamaraelnök felkészítője az ipar és kereskedelem és a mezőgazdaság hazafias, áldásos együttműködésére, mely Pozsonyban eddig mindig megvolt és amelynek a kiállítás is oly üdvös hasznát látja. Emich Gusztáv a pozsonyi képviselőket, Szilágyi Dezsőt és Neusiedert éltette, mire Kumbik indítványára lelkes hangú táviratot küldtek Szilágyihoz. Kiss államtitkár a földmivélsügyi kormány nevében mindazokra, kik a kiállítás létrejötte és sikere körül fáradoztak, nevezetesen gróf Pálffy Istvárra irtette poharát. Még számos köszöntő hangzott el.

A Mutual newyorki életbiztosító társaság (The Mutual Life Insurance-Company of New York) abból az alkalomból, hogy Magyarországon való eredményes működésének tizedik esztendeje betelt, közlé teszi azoknak az osztalékoknak a kimutatását amelyeket erre az első tíz éves időszakra biztosítottaknak fizet. Az átlagos eredmény egy-egy évdi 232—291%-ának, illetve a tíz éven át befizetett összes díjak 4—4½%-os kamatos-kamatjának felel meg.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, október 3. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) A zsidó ünnepek miatt ma a börtönt nem látogatták, ezért a forgalom a mai napon teljesen szünetelt.

A bécsi értéktőzsde.

Az értéktőzsde — a német császár táviratára — szilárd. Utóbb gyenge a hangulat, de a forgalom igen szép korlátok közt mozgott, a zsidó ünnepekre való tekintettel.

Déli tőzsdén is valamivel gyengébb az irányzat.

Zárlat ismét szilárd, de üzletlen.

Bécs, október 3. (Magyar értékek zárlata.) 4½%-os aranyjárdék 113.75. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 138.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 97.60. Magyar keleti vasuti állami kötvény 116.50. Magyar leszámítoló- és pénzültőbank —. Rimamurányi vasműrészvény 329.—. Magyar koronajárdék 90.60. 4½%-os Magyar földterem. kötvény 89.50. Magyar hitelbank részvény 663.—. Magyar nyerevény kölcsön sorsjegye 163.25. Kassa-oderbergi vasuti részvény 347.—. Magyar kereskedelmi bank —.

Bécs, október 3. (Osztrák értékek zárlata.) 4½%-os papírjárdék 96.95. 4½%-os osztr. aranyjárdék 114.80. 1860-iki sorsjegye 137.25. Osztrák hitelrészvény 390.—. Angol-osztrák bank 272.—. Bécsi bankjegyek 981.—. Osztrák-magyar bank 1698. Déli vasut 108.—. Dunagőzhajózási részvény 706.—. Dohányrészvény 296.—. Császári és királyi arany 11.47. Német bankváltók 118.30. 4½%-os ezüst járadék 96.65. Osztrák koronajárdék 97.05. 1864-iki sorsjegye 195.75. Osztrák hitelintézet részvény 653.25. Unionbank 510.—. Osztrák Länderbank 413.—. Osztrák-magyar Államvasut 662.—. Elbavölgyi vasut 460.—. Alpesi bányarészvény 459.50. 20 frank. arany 19.27. Londoni váltóár 242.05. Bécsi Tramway Litt A. 275.—. Bécsi Tramway Litt B. 271.—. Lipót kohó —. Az irányzat szilárd.

Bécs, október 3. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 653.—. Magyar hitelrészvény 664.—. Angol-Osztrák bank 273.—. Bécsi bank-egyesület 481.—. Union bank 540.—. Länderbank 413.—. Osztrák-magyar Államvasut részvény 662.—. Lombard 108.—. Elbavölgyi vasut 463.—. Északmagyar vasut részvény 450.—. Dohányrészvény 296.—. Rimamurányi vasut 528.—. Alpesi bányarészvény 460.—. Májusi járadék 96.95. Magyar koronajárdék 90.60. Török sorsjegye 107.50. Német birodalmi márka 103.40. Napoleon d'or 19.28.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 3. (Tőzsdei tudósítás.) A forgalom nagyon szűk határok között mozgott, mert az izraelita ünnep miatt a tőzsde látogatottsága nagyon gyér volt. Az irányzat azonban szilárd volt, mert azt hiszik, hogy a kínai helyzetet most nyugodtabban itéltek meg, a mihez Vilmos császárnak a kínai császárhoz intézett levele is hozzájárult. Bankértékek fedezéseket következtében emelkedtek. Bányarértékek ártárak. Járadékok csöndesek. Kínai értékek emelkedtek. Vasuti értékekben nem volt vételked. Magánleszámlálási kamatláb 3½%.

Berlin, október 3. (Zárlat.) 4½%-os papírjárdék 95.90. 4½%-os osztrák aranyjárdék 97.10. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajárdék 90.30. Osztrák-magyar Államvasut 140.50. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 84.45. Magyar vasut beruházási kölcsön 101.10. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 171.50. Altalanos villamosági Edison 214.—. Gelsenkircheni 190.30. Laura-kohó 104.90. 4½%-os ezüstjárdék 95.75. 4½%-os magyar aranyjárdék 95.25. Osztrák hitelrészvény 293.75. Déli vasut 25.—. Károlyi Lajos vasut —. Orosz bankjegyek 216.25. 4½%-os új orosz kölcsön 96.—. Török dohányrészvény —.

Olasz járadék 93.60. Magyar hitelbank... Dynamit Trust... Harpeni 175.90. Az irányzat szilárd.

Berlin, október 3. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom 4/10-ös magyar aranyjárdék 93.25.

Hamburg, október 3. (Zárlat.) 4/20-0-0s ezüstjárdék 95.70. 1860. sorsjegye 132.50. Déli vasut 24.60.

Frankfurt, október 3. (Zárlat.) 4/20-0-0s papírajárdék 95.90. 4/10-ös osztrák aranyjárdék 96.90.

Frankfurt, október 3. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfolyamok januárja. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 202.50.

Páris, október 3. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 704.-, 4/10-ös osztrák aranyjárdék 97.75.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 3. A sertésüzlet irányzata változatlan. A Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (paronkint 400 kilogramm felüli sulyban)...

kilogrammon felüli sulyban) 95-96- fillérig. Közép (paronkint 240-260 kilogramm terjedő sulyban) 94-95- fillérig.

Sertésleltés szám 1900. szeptember 30. napján volt készlet 37.970 darab. - 1900. október 2. napján felhajtotta 771 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

Október 3.

Áthelyezések. A földművelésügyi miniszter Somsich Bélát, a kassai gazdasági tanítóképezet beosztott gazdasági akadémiai segédtanárát, a debreceni gazdasági tanítóképezet áthelyezte a növénytermelési tanszék mellé osztotta be.

Ügyvédi kamara. A budapesti ügyvédi kamara közbírói teszi, hogy ifj. Ács Károly és dr. Kepes Pál budapesti ügyvédek önkéntes lemondása, dr. Kiss Sámuel budapesti ügyvéd Kisújszállásra elköltözése, Melezer Lajos és dr. Pollak Rezső budapesti ügyvédek elhalálozása következtében a kamara lajstromából kitöröltek; ifj. Ács Károly ügyvédi iratit Blaskovics Gyula budapesti ügyvédnek, dr. Kepes Pál Craus Gyula budapesti ügyvédnek, dr. Kiss Sámuel pedig dr. Tóth Kálmán (l. VIII. József-kirút 40. sz. alatt) budapesti ügyvédnek adta át, Melezer Lajos iródaja részére gondnokul dr. Henszelmann Kálmán, dr. Pollak Rezső iródaja részére pedig dr. Herzl Izidor budapesti ügyvéd rendelteletét ki. - A dr. Singer Gyula elmebetegség miatt gondnokság alá helyezett budapesti ügyvéd kitérőjét elrendelő 1226/900. sz. kamarai végzés, a nagyműködésű m. kir. Kurjának 4159/900. sz. végzése következtében, hatálytalanná válván, nevezett ügyvédi lajstromban továbbra is bejegyezve maradt. - Fried Ödön ügyvédjelt dr. Fried Adolf budapesti ügyvédnél való gyakorlólól szóló 257/900. számú igazolványa elveszve, az semmissnek nyilvánították.

Pályázatok. Alibírói állás a tamási járásbírósnál 2 hét alatt, szegedi törvényszék. - Alibírói állás a homonnai járásbírósnál 2 hét alatt, ipolygási törvényszék. - Alibírói állás a fogarasi járásbírósnál 2 hét alatt, brassói törvényszék. - Aljegyzői állás a brassói törvényszéknél 2 hét alatt. - Alibírói állás a csíkszeredai járásbírósnál 2 hét alatt, a csíkszeredai törvényszék. - Aljegyzői állás a budapesti büntető-törvényszéknél 2 hét alatt. - Két aljegyzői állás a nagybecskereki törvényszéknél 2 hét alatt. - Szoligai állás a kolozsvári egyetem vegyteni intézeténél november 1-ig, a rektori hivatal. - Pénzügyi fiktári állás a lévai pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt. - Alibírói állás a budapesti VI. ker. járásbírósnál 2 hét alatt, budapesti törvényszék. - Adóügyi állás a kalocsai esetleg más adóhivatalnál 2 hét alatt a budapesti adóügyi pénzügyigazgatóságnál. - Adóügyi állás a zágrábi adóhivatalnál 2 hét alatt, a zágrábi pénzügyigazgatóságnál. - Több főigazgatói állomás a lécei pénzügyigazgatóság területén 2 hét alatt. - 3 megyei utasteri állás október 31-ig, bács-bodrogvármegyeli állásainhoz. - Kir. közjegyzői állás Szegvárdon 3 hét alatt, a pécsi kir. közjegyzői kamarához. - Vámgazdornoki állás a nagyvárdi fővámbatalnál 4 hét alatt, nagyvárdi pénzügyigazgatóságnál. - Postamesteri állás nóránymegyey Keszegben október 26-ig, a budapesti posta-és távírdiigazgatóságnál. - Aljegyzői állás a szolnoki ügyészségnél 2 hét alatt, dr. Székely Ferenc budapesti főügyész. - III. oszt. postahivatal háromszékmegegyi Arvatpokon október 26-ig, kolozsvári posta-és távírdiigazgatóságnál. - Pénzügyi fogalmazói állás a sátorlajna-újhegyi pénzügyigazgatóság-

Időjelzés.

Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.

Budapest, október 3.

Az északi depresszió helybe nyomul a kontinensre és délkeleten és délnyugaton kiszorítani igyekszik a magas nyomát. Az idő Európa délkeleti és délnyugati részén derült és meleg, míg az északi államokban és Franciaországban felhős, szeles és sok helyütt esős volt.

Nálunk az idő az északi határmegyékben előfordult szörnyös zivatarkortól elkintve, derült és száraz. A hőmérséklet - ezen cszvakban csak igen ritkán tapasztalható mérvben - magasabb a normálnál.

A hőmérséklet Budapesten ma délutén 27 C-ig emelkedett. Kéltás. Megélénkült szelekkel a meleg csökkenés és az ország nyugati (északnyugati) felében zivatros esők várhatók.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Dun, Bács, etc.), date (Okt. 3.), and water level (méter). Lists various locations and their corresponding water levels.

HAZAI IPARTERMELOK ISMERTETOJE.

Ruházati ipar.

Egyévi önkéntesek egyenlőnát és felszereléseket legelőlegesenbeszerezhettek Miller Mór és Társa és kir. udvari szállítóknál Budapesten. Argyezeket ingyen küld a cég.

Szombathelyi magyar pamutipar, Doctor Hermann S. Szombathely.

Gyárt nyers, fehérített és szines pamutrukat. Első maipar-mut-teszteször-bahala hajtszj-gyar. Levy James, Pozsony. Elsőrendű szin-borszjak, pamut-és kenderfelhasználó-szjak.

Gyapjaszövő szöveteket, Nagydisznó. Legjobb halinapozott, láb-pokróc, lábszöngy és fatonatarakó gyártása.

Wolfer Gyula és társa gyapjaszövő Ujpesten.

Gép ipar. Sangerhausen gépgyár magyarországi gyártótelepe. Budapest, Küllő Völ-ut 1443. Gyárt az összes mezőgazdasági iparok számára szükséges gépeket, főleg ekurgyári és szeszgyári berendezésekhöz.

Rök István Budapest, K. Soroksári-utca 24. és Kelenföldi. Gőzgepek, gőz-kazánok, szivattyúk, hűtők, fűtőgepek, vízmei, gőzmalmai, gőztelek, olajgyári-és borszári berendezések.

Herezog testvérek rézárnyarai Pécs.

Legjobb és legolcsóbb bevezetési forrás" beszerelésük náluk az összes szjgyártó, kárpitos, nyeres és kőcsipkezőkci cikkek. Galvanizálnak, nikkeleznek, aranyoznak, ösztöztönek bármely kis-csiny és nagy tárgyakat, mindezek a legrosszabbban és legponosabban eszközöltetnek. Raktáron van dua választékban: bel-és külföldi nemeez, kész izzasztók, szóval az összes a szakmába vágó cikkek.

Kühne E. me-ga-dasági gépgyára Mosonban. Fő-raktár: Budapesten V1. Váci-körút 57/a. Hungaria

Drill-és mindennemű gazdasági gépek. Hirmann Ferenc fém-öntőde és ércaru gyár. Budapest, VII. Csányi-ut. 9.

Ganz és társa vasöntőde és gépgyár részvénytársaság Budapest, a jáni: Gépeket keszen vagy éreket fejteszre; keresztteréseket és kerekereket; keregöntésű hengereket és golyós zúró-malmokat; Hengerszkeket és egész malomberendezéseket; Gépeket papir, farost-és cellulose gyártására; Turbinákat; Gázmotorokat; Fictiós kapcsolókat és dynamó méreteket.

Varrógépek, Kerékpárok. Az első magyar varró-gépek és kerékpárgyár részvénytársaságnál, Budapest, X. Tiszviselő-telep.

Seltenhoffer Frigyes fiait, Sopron. Harangok, vas harangállványok, tűz-oltófelszerelések, kutak, szivattyúk.

Miklóssy-féle acélmű-gyár Pelsőc. Gyárt me-zőgazdasági, bányászati és vasuti készármokat. Ar-gyezéket kereszandó.

Faipar.

Az Apatinikósarfonók szövetkezte, mint az "Országos központi hitel-szövetkezet" tagja, készít mindennemű kosarát és bútorfordarbot, mint egy-és kétfélelű női kar-kosarakat, piaci-kosarakat, kezi-bördő-kéket, virágkosarakat, virasztalokat, munka-kosarakat, munká-állványokat és kazet-tákat a legcsinosabb kivitel-ben; továbbá kertli-szekeket, állókeket, zslyikeket, padokat, asztalokat és egész szoba-berendezéseket bambuszol; gyermek-, ülő-és baba-kocsikat, papir-kosarakat és utazóbördőket. Nagy választék. Argyezéket in-gyén és bermetve.

Építő ipar.

Benczúr testvérek ce-mentgyára, Magyarorszá-n (Zemplénmegye) készít portland-és román ce-mentet kitűnő minőség-ben.

Neuschloss Károly és fia Budapest, VI. Andrássy-ut 19. Gőzfűrésztelpek: Budapest, Szepes-Remete, Gereblye, Bodoka, Gyala, Topletz. Puh-és kemény-fából fűrészelt anyagok.

Neuschloss Ödön és Marcol. Parkétygyár, ács-üzlet és építési vállalat, Budapest, felső-raktár 10. Allandó nagy készlet min-dennemű egyszerű és dísz-es parketákból és puha-fapadlatokból.

Papír ipar.

Spiegel Vilmos és társa papirgyára, Kis-Szeben. Készít minden minőségű légnaszított és merített csemagol papirt, szines-és egyoldalt simított papirt és papirleemet.

Kanitz C. és fia Budapest, V. Vadász-utca 28.

Üzleti könyvek, másoló-könyvek, rajztombok és iskola-füzetek. Első magyar acéltről, toll-szár-és indigo másolópap-ryár. Schuler Jozsef, Budapest. Gyártelpe és írda V1. Dalnok-ut. 26. sz. Gyárt vegyi osztályában: Fény-érzékeny negatív és poziti-v másolópapirt és vízszn. Szat-almalmozott in-digó és szines másoló-papirt. Rajzmásolópapirt és olajlapokat. Fénymásoló-atok azonnal eszközölte-nek: egy-0 méter negatív 1 kor. 30 fill., pozitív 1 kor. 70 fill.

Kunossy Vilmos és fia Budapest, VI. Teréz-kör-út 38. Hangjegymetsző inté-zet, zenemű-, könyv-és könyvnyomda, ellenőrzési és menetjegyek, váms-és helypénz bárcák tömeges gyártása.

Hangszer ipar.

Thék Endre egyedül magyar zongoragyáros. Budapest, Üllői-ut 66. h. t. közönség részére, külön-béte sz bel és külföldi fa-neműkből, német, francia és angol gépezettel a a legmesszebbmő-jót-állás mellett. Raktárak vidéken is.

Bettűöntőde.

Első magyar bettű-öntőde részvénytársaság Budapest, Dessewffy-utca 32. sz. Folyton dus raktárt tart magyar, német, horvát, szerb, román, cseh és bolgár ékezetű könyv-tek, címírásokban. Közre-tek, kizárások, különféle ékeztmények és egyéb nyomdai folszerelvények-ben. Rézlenia-gyártás. Mechanikai műhely. Gal-vanoplasztika. Tömítőfede. Olomzár. Telefon 23-70.

Bányászati és kohászat.

Magyar általános kő-szenbánya részvény-társulat, Budapest, V. Erzsébet-ter 19. Bányák: Putnok, Sajó-Szent-Péter, Tata.

Salgótarjáni kőszén-bánya részvénytársaság Budapest, V. Erzsébet-ter 16.

Agyag és üvegyipar.

Első magyar chamotte és agyagrugyár, Deutch Bertalan, Lócse. Tűzálló nyers agyag, quarz és homok; égetett tűzálló, quarz-, chamotte-és dynas-téglaik; alagosövek.

Léderer Márton, Ésed (Biharm). Tűzálló (chamotte) téglá, disztéglaik piros és fehér, alagosövek, gyári kemény téglák, francia hornyolt tőcesőrpék, kütűnő mész.

Róth Miksa üvegfesté-szeti műterme, Budapest, VIII. Kender-utca 24.

Műszerek.

Polgár Sándor, m. kir. szék. nyert orvosi mű-és kötszeresznél, Budapest, VII. Erzsébet-körút 50. sz. jutányosan beszeresztetik "hazai" saját gyártmányu serkvitők, hátegyenestartók, ortopediai-készülékek, mű-láb, műkez stb. betegpó-láshoz szükséges eszkö-zök és tárgyak. Képes árjegyzéket ingyen és bér-mentve.

Testgyógyászati mű-intézet. Tán-és járóge-pék. Hessian-rendszerű mű-mellfűzők, műkezek-műlábak stb. haskötők elhizás és vándorves ellen, gőresér-harinyak, keszesség mellett készítették KELETI J. orvos-sebész műszerek gyárában, Budapest, IV. Koronaherceg-utca 17. Al-landó nagy raktár irriga-torokban és bidékben. Képes árjegyzéket ingy-n.

Vegyészeti ipar.

Werthelmer és Frankl Budapest, "Excelsior" pörkolt kávé és fűgőlkáv. Gyár: VII. Csengery-utca 13 b. Főraktár: V. Nagy-k. roma-ut. II.

A Müller testvérek-féle hazai gyártmányu írő-és másoló-tinták, tusok, vogytinta, poszt-ványok, mézszaladt stb. a legjobbak. Kapathók min-den papir-és írószere-keszközben.

Legjobb minőségű svéd-fajta gyujtó az Emke-gyujtó, minden részében magyar gyártmányu.

Temesvári gyujtógyár Részvény-társulata.

Magyar gyártmányú tengeren-tuli termékekbl prepa-rált természetes pálmák, sir-koszosok pálmagákból készreállta, paraifa és nyírfaikeregbl stb. külön-legességek gyártása. Fodor József, Szabadka.

Bőr ipar.

Wolfer Gyula és társa bőrgyára Budapest, Gyár: Ujpest. Iroda: VII. Károly-körút 3. Ló-, juh-, gépszjék és kiparók, tapr, bink-bőr, hajlék, varró-és kötőszjak, hadfelszerelési cikkek.

Élelmi szerek

Kőbányai polgári sör-főzde részvénytársaság vendégloje Buda-pest, Kőbánya. Városi iroda: VIII. Népszínház-utca 22. sz.

Littke L. és kir. ud-vári szállító szegőbor-gyár-telepe, Pécs.

Butor ipar.

Thék Endre műbutor-asztalos Budapest, VIII. Üllői-ut 66. Saját és ide-gen rajzok alapján bár-mely falónak megfelelő készit a világ bármely fanemőbl butorka-t a legmesszebbmő-jótállás mellett.

Tornatermek teljes be-rendezését és felszerelését vidékre is, olváltal a leg-olcsósebben Seffer An-dri partlepek Budapest, IV. Károly-utca 1, boltszám 12. (Központi városház épü-let) Árjegyzék kívánára ingyen.

Gummi

Valódi parisi gyártmány, jótállás mellett, eredeti csomagolásban.

Gummi és halhólyag tucatjait... 1 főtől 6 frtig
 Gummi női szivacska... 1 főtől 6 frtig
 Irrigator... 1 főtől 5 frtig
 Kérelmi pessarium occlusivum (Poliporus) Menzinger tünér szerint készült 1.50 főtől 2.50 főtig. Szabványos, hártyáján alumínium kötések, Diana-6V 3.50 főtől 5 főtig. - Gyűjtőmenny 10 darab 3 főtől 10 főtig. 10 főtől megrendelésre 15% árkedvezmény.

Megrendelésre pontatlan és dívtelen csomagolásunk.

KELETI J. Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. Kérelmet az ártól. Arjeyéknél ingyen, zárt borítékban.

Ingyen sorsjegy!!

Mindenki, ki az osztályos-játék buzái naplóját, azaz nov. 15-éig 10 frtjait megrendelésre v. levélrel küldi, azaz 1-5 osztály 1/2 osztályos-jegyét kapja ingyen, 10 frtjait a levélben levélben megrendelésre küldi. Valódi csomagolású, 30 kr. portódíjat számítva és bormentőre házhoz szállítva küldöm.

Férfi legf. vixbőr cipő, egy darabból, erős dupla talppal... 3.-
 - posztó cipő, nagyrészt borítással, dupla talppal... 3.40
 - oroszok fűzős cipő, meleg vagy vízszelvéssel ellátva... 3.40
 - kivitel... 3.30
 - legf. vixbőr, betétes cipő, erős kivitelben... 3.30
 - fűzős vixbőr cipő, meleg vagy vízszelvéssel, elegáns... 3.50
 Gárdások részére vízhatlan bagaria eszima 3-soros talppal, egy darabból... 8.50
 Halina eszima, térdig érő eszikiőr bőr-borítással, teljesen vízhatlan, meleg, 3-soros talppal... 7.-
 Ugyanaz térdig alul, melegben hálós, erős kivitelben... 5.40
 Női borítós betétes cipő, meleg v. vízszelvéssel... 3.-
 Posztó cipő, erős, finom, borjúbőr borítással, meleg... 3.30
 Posztó cipő, oroszokkal borítva, meleg bőléssel, elegáns... 3.50
 Mérdőnkön elegáns a lábát egy papucsra való borítással...
 Nem mindenek elpótlak saját költségemre kérésrelem vagy a pénzt minden levonás nélkül visszadom. - Arjeyéknél több száz ábrával ingyen és bormentőre.

AGULÁR DÁVID fia BUDAPEST, Deák-tér 9. sz.

Kwizda Ferenc János
 es. és kir. oszt.-magy., román kir. és bolgár fejed. udv. szállító kerületi gyógyszerész, Kornenburg Bécs mellett

8 arany, 10 ezüstfém, 20 dísz- és elismerő-okmány.

Kwizda-fle Restitutions-fluid
 I üveg ára 2 korona 80 fillér.

Közel 40 év óta udvari istállóknak, valamint nagyobb katonai és polgári istállóknak használatában van erőteljesen nagyobb erőmegfeszítések előtt és után, továbbá főmozgások, rándulások és izm megerőltetése stb. képest a lovakat kiváló teljesítenyekre az időtartalmánál. Valódi csak finai vízjeggyel kapható az Osztrák Magyar monarchia minden gyógyszerüzarában és drogeriájában. Forgalmazók: Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12.

Gummi

különlegességek, valódiak jótállás mellett.

Csakis: **Pollitzer Mór és Fianál,** BUDAPEST, Deák-utca 10.

Tessék a címre figyelni!

Legszebb Legjobb Legolcsóbb PAP, PAP, PAP

GICHNER JÁNOS és TÁRSA
 Paplan, matrác és kármatosru gyárosok, szőnyeg, függöny-ágy- és asztaltérítő stb. nagy válogatásban.
 Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.
 Arjeyéknél kérésre ingyen és bormentőre küldünk. Nem törődünk árunk kímélésével, vagy a pénzt visszafizetjük.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonasorvisi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDACSY,
 v. es. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézet
 Budapest, Váci-körút 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb húgyvesztőfolyásokat, legulsóbb húgyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilit, az önfertőztetés utóbjait

Eigyengült férfierőt
 az orvosi világ által legujjabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychoprop
 által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befocskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött háterinebajokat gyógyrit a legujabb gyógy-mód szerint alkalosan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig
 Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárát Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltak; esetleg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

77941. V-1. 1900. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A komáromi téli kikötő végleges berendezésére vonatkozó és az ezzel kapcsolatos következő munkálatoknak 1900—1902. években vállalati uton leendő biztosítására

1900. évi október 17-én déli 12 órakor

a m. kir. földmivelségi miniszterium II. emeleti tanácstermében nyilvános versenytárgyalás fog tartani.

I. A komáromi téli kikötőben 263.165.66 m³ és a Nagy-Dunában 141.160 m³ kotrás, valamint a kapcsolatos partfeltöltési munkálatok.

II/a) A téli kikötő mederelzárásánál 5421.7 m³ kőhányás és 2807 m³ ékeletlen kőburkolat létesítése;
 b) az I. számú várerdőnél 342 m³ földkiás és 682 m³ ékelt kőburkolat létesítése;
 c) a kikötő alsó részén létesítendő partrendezésnél 1961 m³ kőhányás, 2482 m³ ékeletlen kőburkolat létesítése és 2060 m³ régi burkolat felszedése;
 d) a pályaudvarhoz csatlakozó részen 3600 m² macadam ut építése;
 e) 20 drb tervszerinti kikötő karó szállítása és elhelyezése;

III/a) komáromi fögyűjtőcsatorna meghosszabbítása végett 5800 m³ földkiás, 3000 m³ föld-visszahordási, 50 m³ kőhányási, 12 m³ ékeletlen burkolati, 1567 m³ portland cement betonmunka, továbbá 2 drb mellécsatorna torkolati zsilip 46 m hosszban, szádfalazás létesítése terv szerint, végre 1 régi zsilip lebontása.

b) a komáromi téli kikötő balpartján tervezett mellvédfalhoz szükséges 542 m³ földkiás, 17 m³ faragott kőoszlop, 542 m³ román cement beton, 523 m³ portland cement beton létesítése és 2 drb öntött vas lámpaoszlop szállítása;

c) az új-szönyi pályaudvar előtti partrészen 245 m³ román cement beton, 233 m³ portland cement betonból előállítandó mellvédfal építése. Az ajánlatok a jelzett napon délelőtt 1/2 12 óráig a földmivelségi miniszteriumban Petzrik János segédhivatali igazgatónál (miniszteri palota I-ső emelet 49. sz.) nyújthatók be.

Az ajánlati feltételek, valamint a szerződésre vonatkozó adatok a komáromi m. kir. folyamérnöki hivatal helyiségében a hivatalos órák alatt megtudhatók.

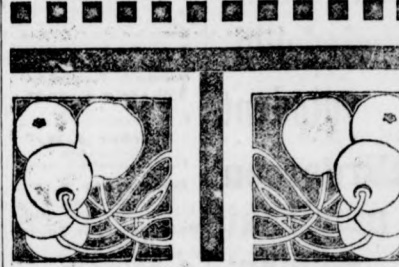
Földmivelségi miniszter.

KAFFÉ

4 1/2 kg. Cuba kávé 6.93 frtért
 és 1/4 kg. Császárkeverék teát 1.60 frtért

küld minden más költség nélkül.

Fratelli Deisinger
 cég
 kávékeverési üzlete,
FIUME.
 ÁRLAP INGYEN.

GYORSÍRÁSI TANKÖNYVEK.

A gyorsírás ismeretének szükségessége sokkal általánosabban el van ismervé, sem hogy fejtegetni és bizonyítani kellene. Az idő- és munkamegtakarításnak erre a módjára föltétlen szüksége van ma minden kereskedőnek, hivatalnoknak, újságíróknak és egyetemi hallgatóknak. A gyorsírás a leghalásabb tudomány, mert aranylag igen rövid idő alatt meg lehet tanulni és annos ismerete minden hivatalban és irodában nagy előnyt biztosít bármékn.

- ERDELYI VIKTOR. A gyorsírás tankönyve. A Faulmann által egyesített Gabelberger-rendszer alapján kor. 2.-
- ERDELYI VIKTOR. Lehrbuch der Stenographie auf Grundlage der von Carl Faulmann veröffentlichten Gabelbergerschen System. kor. 1.-
- FORRAI SOMA. A magyar gyorsírás tankönyve. I. kötet: 1. levélzés rész. II. kötet: Váltási rész. Egy-egy kötet kor. 1.20
- FORRAI SOMA. Fokozatos gyorsírás tanácsok a Gabelberger-Markovits rendszer szerint. Magyarizáltakból és átdolgozva. kor. 1.20
- MARKOVITS VIKTOR. Gyorsírás. I. kötet. kor. 2.-
- Ugyanaz II. kötet. kor. 1.-

Megjelentek és kaphatók:
LAMPEL RÓBERT
 (WODIANER F. és FIAD)

cs. és kir. udvari könyvkereskedésnek kiadó-hivatalában,
BUDAPEST, Andrássy-út 21.

M. kir. Államvasutak. Üzletvezetőség Miskolc.

Pályázati hirdetmény.

A nagy kir. Államvasutak miskolci üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Besztercebánya állomásfelvétel épületének egy 80.5 m² területű bíró emeletes toldalék épülettel való kibővítése nemkülönbben a régi épületben eszközölt átalakítás, továbbá az állomás Zólyom-Brezó feléi végén létező földszintes egyszerű őrnáczok földszintes kettős őrnáczokká való átalakítása, I drb, új melléképület és végre egy 368 m² területű nyitott favázás szénház létesítése végett szükséges építési munkákra.

A tervak, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához köztölt feltételek Miskolcon a nagy kir. Államvasutak üzletvezetősége pályafennirású osztályában Szemer-utca 29. sz. I. emelet nemkülönbben Zólyomban székelő zólyomi osztályfennirású hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1900. évi október hó 4-én déli 12 óráig kell benyújtani alulírt üzletvezetőségi általános osztálynál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel aláírva, lepecsételve és következő felirattal kell benyújtani:
 „Ajánlat a Besztercebánya állomás felvétel épületének és egy egyszerű földszintes őrnácznak átalakításáról valamint egy szénház létesítéséről.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1900. évi október hó 3-án déli 12 óráig 600 azaz Hatszáz korona bánatpénzt kell, a nagy kir. Államvasutak miskolci üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy a pályázathoz nem csatolendő.

Az értékpapírok az 1900. évi október hó 1-én jegyzett árfolyam szerint számítandók, de névértékük felett számításhoz nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti levényekkel adandók fel. Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem fogadhatók el.

Miskolc, 1900. szeptember hó 25-én.
 Üzletvezetőség.
 Utánnyomás nem díjazatik.

